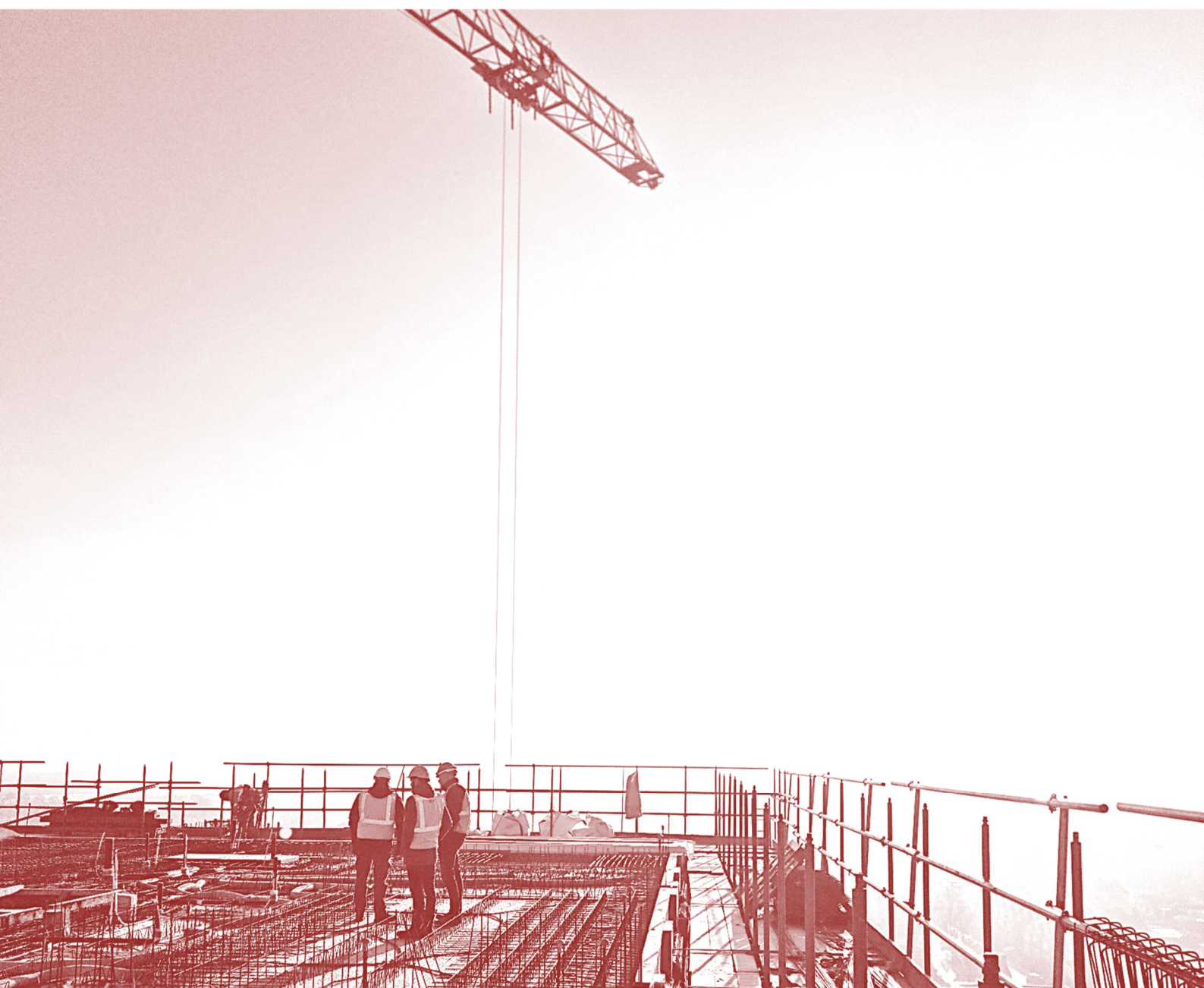

U&H-Evaluatierapportage 2024

De uitvoerings- en handhavingsevaluatierapportage van 2024

U&H-Evaluatierapportage 2024

De uitvoerings- en handhavingsevaluatierapportage van 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	5
1.1 Wettelijk kader	5
1.2 Reikwijdte en looptijd	5
1.3 (Inter)bestuurlijk toezicht	5
1.4 Leeswijzer	6
2 Ontwikkelingen	7
2.1 Omgevingswet	7
2.2 Centric Leefomgeving	7
2.3 Wet kwaliteitsborging voor het bouwen	7
2.4 Wet betaalbare huur	8
2.5 Financiering VTH-stelsel	8
2.6 Kamerverhuur	9
2.7 Constructieve veiligheid	9
3 Resultaten doelen en werkzaamheden	10
3.1 Cultureel erfgoed	10
3.2 Energieprestatie-eisen voor kantoren	10
3.3 Grote evenementen	11
3.4 Hinderlijk gedrag	12
3.5 Veilig uitgaan	12
3.6 Alcoholgebruik onder jongeren	13
3.7 Spontane naleving van wetten en regels	13
3.8 Voorkomen van ondermijning	14
3.9 U&H-kwaliteitscriteria	14
3.10 Beleid en uitvoering	15
4 Verantwoording uitvoering	16
4.1 Frontoffice	16
4.2 Bouw, ruimtelijke ordening en brandveiligheid	18
4.3 Milieu	21
4.4 Bezwaar en beroep (omgevingsrecht)	23
4.5 Openbare orde en veiligheid	26
4.6 Bezwaar en beroep (openbare orde en veiligheid)	29
5 Verantwoording handhaving	31
5.1 Bouw, ruimtelijke ordening	31
5.2 Brandveiligheid	34
5.3 Milieu	38
5.4 Juridische handhaving (omgevingsrecht)	39
5.5 Openbare orde en veiligheid	42
5.6 Juridische handhaving (openbare orde en veiligheid)	45
6 Kwaliteitsborging kritieke massa	47
6.1 Kwaliteitscriteria	47
6.2 Kwaliteitsverordening en Frysk Peil F2	47
6.3 U&H-dashboard	47

Lijst van gebruikte afkortingen en begrippen	48
Bijlagen	51

1 Inleiding

Dit is de evaluatierapportage van 2024 over de uitvoering en handhaving¹ (U&H) van de gemeente Heerenveen op het gebied van de fysieke leefomgeving. Hiermee brengt het college van burgemeester en wethouders (college) verslag uit over de planning en uitvoering van 2024 die zijn vastgelegd in het 'VTH-Uitvoeringsprogramma 2023/2024'. Een uitvoeringsprogramma is een jaarlijkse uitwerking van de uitvoerings- en handhavingsstrategie (U&H-strategie). Dit is vastgelegd in het 'VTH-Beleidsplan 2023'. Door te evalueren en de uitkomsten hiervan te gebruiken, kan er weer een nieuw uitvoeringsprogramma worden opgesteld. Daarbij worden de uitkomsten gebruikt om te bepalen of het 'VTH-Beleidsplan 2023' aangepast dient te worden.

1.1 Wettelijk kader

Op grond van de Omgevingswet (Ow) zijn kwaliteitseisen aan de inrichting van processen voor de uitvoering van uitvoerings- en handhavingstaken (U&H-taken) gesteld. Deze kwaliteitseisen verplichten de gemeente Heerenveen om zorg te dragen voor een goede kwaliteit van uitvoering van haar U&H-taken. Middels deze evaluatierapportage wordt onder andere invulling gegeven aan deze wettelijke verplichting. Deze wettelijk verplichting is geregeld in artikel 13.11 van het Omgevingsbesluit. Daarin wordt bepaald dat het college jaarlijks rapporteert over de mate waarin uitvoering van het uitvoeringsprogramma heeft plaatsgevonden en de mate waarin deze uitvoering heeft bijgedragen aan het bereiken van de doelen uit de U&H-strategie.

1.2 Reikwijdte en looptijd

Deze evaluatierapportage gaat in principe over alle U&H-taken op het gebied van de fysieke leefomgeving. Hierop bestaat een aantal uitzonderingen.

De U&H-taken die door Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO), Veiligheidsregio Fryslân (VRF), InPublic B.V. (parkeermanagement) en Hûs en Hiem (welstandadvies) worden uitgevoerd voor de gemeente Heerenveen, maken geen onderdeel uit van deze evaluatierapportage. Zij kennen een eigen verslaglegging.

Onder de uitvoering van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en bijzondere wet- en regelgeving vallen ook de taken die voortvloeien uit de Opiumwet en de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen. Deze taken zijn belegd in afzonderlijke beleidsnota's en kennen ook een eigen wijze van verslaglegging. Om deze reden vallen ook deze werkzaamheden buiten de reikwijdte van deze evaluatierapportage.

De U&H-Evaluatierapportage 2024 evalueert de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024. Hierbij wordt teruggekeken op het tweede jaar van het (tweejarige) 'VTH-Uitvoeringsprogramma 2023/2024'.

1.3 (Inter)bestuurlijk toezicht

Het college van gedeputeerde staten (GS) van de provincie Fryslân houdt toezicht op de wettelijke taken van de gemeente Heerenveen. Zo ook op de kwaliteit van het 'VTH-Beleidsplan 2023' en de uitvoering daarvan. De gemeenteraad heeft een controlerende taak op het handelen van het college. De GS en de gemeenteraad beoordelen jaarlijks de evaluatierapportage. De U&H-Evaluatierapportage 2024 wordt actief gedeeld met het GS en de gemeenteraad.

¹ Voorheen vergunningverlening, toezicht en handhaving genoemd. De huidige terminologie onder de Omgevingswet is overgenomen.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk	Inhoud
1. Inleiding	In hoofdstuk 1 wordt de aanleiding en het wettelijk kader voor de U&H-Evaluatierapportage 2024 verwoord. Daarnaast worden de reikwijdte en de looptijd benoemd. Verder wordt ingegaan op het (inter)bestuurlijk toezicht door de raad en de provincie.
2. Ontwikkelingen	In hoofdstuk 2 worden een aantal ontwikkelingen uit 2024 op het gebied van U&H beschreven.
3. Resultaten doelen en werkzaamheden	In hoofdstuk 3 wordt teruggeblikt op de geprogrammeerde doelen voor 2024.
4. Verantwoording uitvoering	In hoofdstuk 4 staan enkele monitoringsgegevens en wordt er verteld over de werkzaamheden en bijzonderheden die hebben plaatsgevonden in 2024 op het gebied van klantenservice, vergunningverlening en advisering.
5. Verantwoording handhaving	In hoofdstuk 5 staan enkele monitoringsgegevens en wordt er verteld over de werkzaamheden en bijzonderheden die hebben plaatsgevonden in 2024 op het gebied van toezicht en handhaving.
6. Kwaliteitsborging kritieke massa	In hoofdstuk 6 wordt teruggekoppeld in hoeverre de gemeente voldoet aan de kritieke massa.
7. Conclusies en bijstellen uitvoering	In hoofdstuk 7 worden de aandachtspunten in de uitvoering weergegeven en welke bijstellingen worden gedaan.
8. Bijlagen	Diverse bijlagen, zoals een lijst met afkortingen en begrippen, een organigram, een overzicht van de operationele doelstellingen en een vereenvoudigde overzicht van het U&H-dashboard.

2 Ontwikkelingen

In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen die een grote invloed hebben gehad op de gemeentelijke uitvoering.

2.1 Omgevingswet

Op 1 januari 2025 viert de Omgevingswet (Ow) zijn eerste verjaardag. De Omgevingswet verving het bestemmingsplan door het omgevingsplan, waarin alle gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving zijn opgenomen.

Een belangrijk aspect van de Ow is de toetsing aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL), die breder is dan de eerdere toetsing aan een goede ruimtelijke ordening. ETFAL omvat aspecten zoals geur, geluid, luchtkwaliteit en sociale veiligheid.

De voorzieningenrechter van de rechtbank Oost-Brabant oordeelde dat een omgevingsvergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) moet voldoen aan de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) voordat aan ETFAL wordt getoetst.

Daarnaast is de rol van de gemeenteraad veranderd; bij een negatief bindend advies van de raad kan een BOPA niet worden verleend. De "knip" in de omgevingsvergunning voor bouwen scheidt het ruimtelijke en technische deel, wat in de praktijk betekent dat beide delen afzonderlijk moeten worden gecontroleerd.

Participatie is nu een belangrijk onderdeel van de Ow. Bij omgevingsvergunningen moet de aanvrager aangeven hoe participatie heeft plaatsgevonden. Hoewel participatie in principe vrijwillig is, kan de gemeenteraad gevallen aanwijzen waarin het verplicht is. De rechtspraak benadrukt dat participatie enige betekenis moet hebben, afhankelijk van de aard en impact van het project.

Rijksoverheid (z.d.). [Banner Omgevingswet.]

2.2 Centric Leefomgeving

Op 1 januari 2024 zijn we volledig overgestapt van de applicatie Suit4Omgevingsdiensten (S4O) naar Centric Leefomgeving (CLO). Deze nieuwe applicatie wordt gebruikt voor zowel vergunningaanvragen als toezichtcontroles. Alleen de boa's gebruiken een andere applicatie voor hun toezichtcontroles, omdat zij naast hun toezichtstaak ook opsporingsbevoegdheden hebben. In CLO worden aanvragen geregistreerd, dossiers aangemaakt en de voortgang per medewerker bewaakt. Controles worden ingevoerd en de status van elke fase in het controleproces wordt bijgehouden in Digitale Checklists en CLO. De overstap naar CLO was nodig vanwege de functionaliteit voor de Ow. Dit zorgt ervoor dat we lopende processen kunnen afhandelen volgens de huidige wet- en regelgeving. CLO sluit aan op landelijke voorzieningen, zoals het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

CLO heeft bij de start problemen ondervonden. Op 1 januari 2024 waren nog niet alle processen goed ingericht in CLO, waardoor er over 2024 geen juiste en betrouwbare gegevens uit gehaald konden worden. Hierdoor ontbreken veel gegevens in deze evaluatierapportage die voorgaande jaren wel werden opgenomen. Betrouwbare cijfers die wel zijn verzameld, zijn terug te vinden in de evaluatierapportage.

2.3 Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Op 1 januari 2024 trad de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking, waarbij een onafhankelijke private kwaliteitsborger toezicht houdt op de bouw kwaliteit in plaats van de gemeente. Dit moet leiden tot hogere bouw kwaliteit en betere consumentenbescherming. De veranderingen gelden tot 2028 alleen voor nieuwbouw van eenvoudige bouwwerken, zoals

eengezinswoningen en kleine bedrijfspanden. Verbouwactiviteiten vallen voorlopig nog niet onder de Wkb, vanwege de hoge kosten voor kwaliteitsborging. De minister van Volkshuisvesting onderzoekt of de regels voor verbouwprojecten passend zijn en of gestapelde industriële bouw onder gevolgklasse 1 kan worden gebracht. De resultaten worden verwacht in de zomer van 2025. Er zijn voldoende kwaliteitsborgers beschikbaar, maar bouwen onder de Wkb blijkt duurder te zijn dan voorheen, ondanks lagere kosten voor kwaliteitsborging vergeleken met gemeentelijke leges. Dit komt doordat de kosten van externe kwaliteitsborgers en interne kwaliteitsborging door aannemers niet zijn meegerekend.

2.4 Wet betaalbare huur

De Wet betaalbare huur trad op 1 juli 2024 in werking. Deze wet maakt huurwoningen voor middeninkomens betaalbaar door de huurprijs te reguleren op basis van de kwaliteit van de woning volgens het Woningwaarderingstelsel (WWS). Hierdoor zullen de huurprijzen van ruim 300.000 woningen gemiddeld met € 190 dalen, en 113.000 huurwoningen zullen terugkeren naar het betaalbare segment. Bij nieuwe huurcontracten vanaf 1 juli 2024 moeten verhuurders zich houden aan de maximale huurprijs. Voor bestaande contracten kan de huurprijs ook worden aangepast als deze niet klopt met het puntenaantal. Vanaf 1 januari 2025 kunnen gemeenten boetes opleggen aan verhuurders die zich niet aan de nieuwe regels houden. Verhuurders moeten dan ook een puntentelling opnemen in nieuwe contracten.

Op ismijnhuurteduur.nl kunnen huurders en verhuurders controleren welke huurprijs past bij de woning.

Rijksoverheid (z.d.). [Banner Wet betaalbare huur.]

2.5 Financiering VTH-stelsel

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland (VBWT) hebben een onderzoek gestart naar nieuwe financieringsvormen voor het stelsel van uitvoering en handhaving (U&H). Dit onderzoek is nodig, omdat er zorgen zijn over de huidige financieringsvorm, die grotendeels door leges wordt bekostigd. Met de komst van de Ow en de Wkb is er een trend naar minder vergunningplicht en verschuiving van U&H-taken. Het onderzoek, uitgevoerd door adviesbureaus Senze en VPRC, richt zich op hoe toekomstige U&H-taken van gemeenten

Bixabay. (z.d.) [Foto van een lege portemonnee.]

voor bouw- en omgevingsplanactiviteiten kunnen worden bekostigd, gezien de afname van legesinkomsten. Daarnaast komen steeds meer taken naar de vergunningverleners en toezichthouders van gemeenten, die niet door leges kunnen worden gedekt. Het onderzoek kijkt naar de levensvatbaarheid van de huidige financieringsvorm en onderzoekt alternatieven om de U&H-taken toekomstbestendig te financieren.

2.6 Kamerverhuur

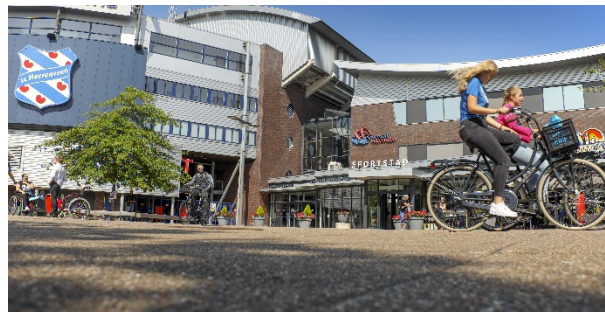
Op 8 juli 2019 heeft de gemeenteraad van de gemeente Heerenveen beleid vastgesteld voor kamerverhuur, met herzieningen in 2021 en 2022. Het college heeft de partiële herziening van het kamerverhuurbeleid geëvalueerd en op 18 juli 2023 ingestemd met de resultaten. Een van de maatregelen is het opstellen van een handhavings- en intrekingsbeleid voor kamerverhuur. Dit beleid, dat op 24 februari 2024 in werking is getreden, biedt inzicht in de acties en maatregelen bij aanhoudende overlast, zoals de wijze waarop wordt omgegaan met het intrekken van omgevingsvergunningen in dergelijke gevallen. Maatregelen worden afgestemd op de aard en ernst van de overtreding. Overlast kan gemeld worden bij de gemeente via diverse kanalen. Een integrale gemeentelijke taskforce kamerverhuur toetst en kwalificeert de melding. Instrumenten worden besproken en ingezet om de overlast te stoppen, zoals het intrekken van de vergunning. In dat geval wordt de verhuurder/eigenaar geïnformeerd en krijgt hij/zij de kans om actie te ondernemen. Bij voortduren van de overlast wordt de vergunning ingetrokken. Het college kan afwijken van de beleidsregels als toepassing ervan in specifieke gevallen leidt tot onredelijke uitkomsten. Dit beleid is bedoeld om de leefbaarheid en veiligheid in de gemeente Heerenveen te waarborgen door effectief om te gaan met kamerverhuur en de bijbehorende overlast.

Bixaby (z.d.). [Foto van meerdere deurbellen.]

2.7 Constructieve veiligheid

Vanaf 1 juli 2024 moeten eigenaren van grote gebouwen die toegankelijk zijn voor het publiek, zoals concertzalen, theaters en stadions, regelmatig laten controleren of hun gebouwen veilig zijn. Dit is een reactie op het instorten van het dak van het AZ-stadion in 2019, wat liet zien hoe belangrijk het is om de constructieve veiligheid van gebouwen goed in de gaten te houden. Eigenaren van gebouwen die na 1950 zijn gebouwd of verbouwd en waar minstens 5000 mensen in kunnen, moeten hun gebouwen laten keuren volgens de

Gemeente Heerenveen (z.d.). [Foto van stadion sc Heerenveen.]

NTA 8790-norm. Deze norm kijkt naar de kans dat een deel van het gebouw kan bezwijken en wat de gevolgen daarvan zouden zijn. De eerste keuring moet vóór 1 juli 2025 plaatsvinden en daarna moet er elke drie tot tien jaar opnieuw gekeurd worden, afhankelijk van het risico. De keuringen moeten worden uitgevoerd door een onafhankelijk bedrijf dat geen betrokkenheid heeft bij het ontwerp of de bouw van het gebouw. De gemeente controleert of de keuringen ook echt worden uitgevoerd. Deze nieuwe regels zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat grote gebouwen veilig zijn voor het publiek. Door regelmatig te controleren, kunnen problemen vroegtijdig worden opgespoord en opgelost, waardoor de kans op ongelukken kleiner wordt. Vanaf 1 juli 2024 moeten eigenaren ook extra onderzoek doen naar breedplaatvloeren, een specifiek type vloer dat in sommige gebouwen wordt gebruikt. Deze maatregelen helpen om de veiligheid van grote gebouwen te waarborgen en zorgen ervoor dat iedereen veilig kan genieten van evenementen en activiteiten in deze gebouwen.

3 Resultaten doelen en werkzaamheden

In dit hoofdstuk wordt aangegeven in welke mate de werkzaamheden hebben bijgedragen aan het bereiken van de doelen uit het 'VTH-Beleidsplan 2023', waarvan de activiteiten in het 'VTH-Uitvoeringsprogramma 2023/2024' waren gepland voor 2024.

3.1 Cultureel erfgoed

Voor het Omgevingsplan is het essentieel om alle nog niet aangewezen monumenten te inventariseren. Het plan wordt gefaseerd per gebied aangepast. In Heerenveen zijn al meer dan 1000 gemeentelijke monumenten aangewezen. In de voormalige gemeenten Boarnsterhim en Skarsterlân zijn echter nog geen gemeentelijke monumenten aangewezen. Hierdoor zijn gebouwen met historische waarde in deze gebieden niet beschermd tegen sloop, verbouwingen of verwaarlozing.

Gemeente Heerenveen (28-1-2025). [Foto van oude grensleeuw met daarachter het Posthuis Theater.]

3.1.1 Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?

Doelstelling	Activiteit	Indicator	Norm
Het beter beschermen van cultureel en natuurlijk erfgoed.	Het inventariseren van al het cultureel gebouwde erfgoed uit voormalig Skarsterlân en Boarnsterhim, zodat het meegenomen kan worden in het Omgevingsplan.	Opleveren van een complete inventarisatielijst.	2023-2024

3.1.2 En, wat hebben we daarvan bereikt?

Voor de harmonisatie van het erfgoedbeleid naar het Omgevingsplan is in 2023 een extern bureau aangetrokken. Dit bureau kreeg de opdracht om eind 2024 een rapport op te leveren, inclusief een inventarisatielijst van al het cultureel gebouwde erfgoed uit de voormalige gemeenten Boarnsterhim en Skarsterlân.

De vergunningverleners en toezichthouders ondersteunden het externe bureau met informatievoorziening en advisering, en hadden daarnaast een controlerende taak. Door de tussenkomst van het externe bureau werd het opleveren van de inventarisatielijst uitgesteld naar 2024. Deze inventarisatie leverde uiteindelijk ongeveer 270 potentiële monumenten op.

3.2 Energieprestatie-eisen voor kantoren

Sinds 1 januari 2023 moeten kantoorgebouwen minimaal energielabel C hebben, wat betekent dat het primaire fossiele energiegebruik maximaal 225 kWh per m² per jaar mag zijn. Gebouwen die niet aan deze eis voldoen, mogen niet meer als kantoor worden gebruikt.

Het energielabel informeert eigenaren over de energiezuinigheid van hun gebouw en stimuleert hen om energiebesparende maatregelen te nemen. Op het energielabel staan mogelijke maatregelen, zoals dakisolatie of het plaatsen van zonnepanelen.

3.2.1 Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?

Doelstelling	Activiteit	Indicator	Norm
Het verbeteren van de naleving van de energieprestatie-eisen voor kantoren.	Minimaal 80% van alle kantoorgebouwen die moeten voldoen aan de energielabel C-verplichting voldoet aan minimaal energielabel C door uitvoering van het 'uitvoeringsplan energielabel C-verplichting'.	Aantal kantoorgebouwen dat voldoet t.o.v. totaal aantal kantoorgebouwen .	>80%, 2023-2024

3.2.2 En, wat hebben we daarvan bereikt?

In 2023 is een uitvoeringsplan opgesteld als richtlijn voor medewerkers die betrokken zijn bij de uitvoering van de energielabel C-verplichting voor kantoorgebouwen. Daarnaast is een kantorenbestand aangemaakt met adressen van kantoren die vermoedelijk onder deze verplichting vallen en nog geen energielabel C of hoger hebben.

Volgens het uitvoeringsplan, en op basis van het kantorenbestand, is uitvoering gegeven aan de energielabel C-verplichting. Eind 2023 voldeed 77,5% van de kantoorgebouwen aan minimaal energielabel C, net onder de norm van 80%. In 2024 zijn verdere stappen genomen, waardoor 87,5% van de kantoorgebouwen nu voldoet aan de norm.

Aangezien een energielabel na tien jaar vervalt en er nieuwe kantoren kunnen bijkomen, blijft controle noodzakelijk om de naleving hoog te houden.

3.3 Grote evenementen

Momenteel wordt bij het verlenen van evenementenvergunningen gewerkt met verouderd beleid. Gezien de vele ontwikkelingen op het gebied van evenementen is het noodzakelijk om nieuw, actueel beleid op te stellen, waarin onder andere geluid en hygiëne goed zijn geregeld.

In het oude beleid waren niet voor alle evenementen geluidsnormen vastgesteld, waardoor deze via vergunningvoorschriften werden opgelegd. Dit bood minder rechtszekerheid voor zowel organisatoren als omwonenden. Hygiëne-eisen kwamen nauwelijks voor in het oude beleid. Door de ervaringen tijdens de coronaperiode is hygiëne een belangrijkere rol gaan spelen bij evenementen. Daarom is het nodig dat in het nieuwe beleid duidelijke normen worden gesteld voor evenementen binnen onze gemeente.

3.3.1 Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?

Doelstelling	Activiteit	Indicator	Norm
De veiligheid en gezondheid vergroten bij grote evenementen.	Een nieuw evenementenbeleid opleveren met een geluidsnormering voor alle muziekevenementen en met algemene eisen ten aanzien van hygiëne.	Agenderen van nieuw evenementen-beleid bij het college.	2024

3.3.2 En, wat hebben we daarvan bereikt?

In 2024 is er hard gewerkt aan het concept evenementenbeleid, een proces dat doorloopt in 2025. Hoewel we het beleid oorspronkelijk in 2024 wilden vaststellen, is dit niet gelukt vanwege de complexiteit van de onderdelen 'omgeving en geluid', die meer tijd vereisen.

De nieuwe planning is om het concept evenementenbeleid in september 2025 door de raad te laten vaststellen. Het is essentieel om het aspect 'geluid' goed te regelen, zodat eventuele klachten goed kunnen worden onderbouwd.

3.4 Hinderlijk gedrag

Verkeer mag in het centrum van Heerenveen alleen laden en lossen van maandag tot vrijdag tussen 07.00 en 12.00 uur. Sinds 1 mei 2023 registreert een camerasysteem overtreders die buiten deze tijden het centrum inrijden. Dit systeem maakt effectieve handhaving mogelijk en helpt de overlast door auto's en scooters te verminderen. In de beginperiode zijn waarschuwingen gegeven, waarna is overgegaan tot bekeuren.

Gemeente Heerenveen. (7-1-2025) [Foto van camerasysteem.]

3.4.1 Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?

Doelstelling	Activiteit	Indicator	Norm
Het beperken van hinderlijk gedrag in het publieke domein.	Het nalevingspercentage t.a.v. parkeeroverlast, door de inzet op het nieuwe camerasysteem, met 50% verhogen.	Aantal bekeuringen t.o.v. nulmeting.	<50%, 2024

3.4.2 En, wat hebben we daarvan bereikt?

Bij de invoering van het camerasysteem in 2023 zijn in het derde kwartaal 2.383 waarschuwingen afgegeven en in het vierde kwartaal 2.944 bekeuringen uitgeschreven. In 2024 lagen de aantallen aanzienlijk lager. Over het gehele jaar 2024 zijn naar schatting 2.171 bekeuringen opgelegd, wat een daling van 733 bekeuringen betekent ten opzichte van het vierde kwartaal van 2023. Deze afname is niet uitsluitend toe te schrijven aan de afschrikwekkende werking van het verhoogde pakkansrisico door het camerasysteem. Er hebben zich ook diverse technische en operationele knelpunten voorgedaan, met name bij het exporteren van bekeuringen naar het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). Daarnaast zijn er in december 2024 geen bekeuringen uitgeschreven, omdat het camerasysteem tijdelijk buiten werking is gesteld in verband met diverse evenementen.

3.5 Veilig uitgaan

Uitgaanders vormen een risicogroep voor experimenteren met o.a. binge drinken² en combigebruik³. Het uitgaansleven biedt enerzijds plezier en ontspanning, maar anderzijds vindt er ook risicogedrag plaats. De natte horeca⁴ speelt een cruciale rol in het beperken van dit risicogedrag door zich te houden aan de Alcoholwet.

3.5.1 Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?

Doelstelling	Activiteit	Indicator	Norm
Het vergroten van de veiligheid tijdens het uitgaan.	Minimaal 50% van de natte horeca in het centrum van Heerenveen wordt gecontroleerd op de Alcoholwet.	Aantal controles t.o.v. aantal natte horeca in centrum van Heerenveen.	>50%, 2024

² Binge drinken betekent dat iemand tijdens bijv. een avondje uit een grote hoeveelheid alcohol drinkt.

³ Combigebruik betekent twee of meer middelen op het zelfde moment of tijdens dezelfde gelegenheid gebruiken, zoals alcohol met medicatie of drugs.

⁴ Met natte horeca wordt bedoeld alle horecabedrijven waarbij voornamelijk, of althans in grote mate, alcoholhoudende dranken worden geschonken.

3.5.2 En, wat hebben we daarvan bereikt?

Van de 42 natte horecabedrijven in het centrum van Heerenveen is ruim 95% gecontroleerd op de Alcoholwet, wat aanzienlijk boven de norm van 50% ligt. Van de gecontroleerde bedrijven voldeed 68% aan de eisen. De bedrijven die niet voldeden, zijn verzocht om actie te ondernemen. De meeste tekortkomingen hadden betrekking op de juiste vermelding van leidinggevend en op het aanhangsel van de vergunning. In een commercieel natte horecabedrijf moet altijd een leidinggevende aanwezig zijn die op het aanhangsel vermeld staat. Aan leidinggevend worden strenge eisen gesteld, waaronder kennis en inzicht in sociale hygiëne. Dit zorgt ervoor dat de leidinggevende op de hoogte is van een veilige en gezonde omgang met alcohol.

3.6 Alcoholgebruik onder jongeren

Alcoholgebruik onder jongeren leidt tot gezondheidsschade en kan later in het leven tot alcoholproblemen leiden. Jongeren zijn extra kwetsbaar; ze lopen sneller een alcoholvergiftiging op en hun hersenen zijn nog in ontwikkeling. Volgens het Peilstationsonderzoek Scholieren van 2023 heeft bijna vier op de tien scholieren van 12 tot 16 jaar ooit alcohol gedronken. Eén op de zeven scholieren heeft in de maand voorafgaand aan het onderzoek aan binge drinken gedaan.

3.6.1 Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?

Doelstelling	Activiteit	Indicator	Norm
Het stimuleren van vermindering alcoholgebruik onder jongeren.	Het informeren van horecaondernemers over de gevolgen van het schenken van alcohol aan minderjarigen in de begeleidende brief van de alcoholvergunning en -melding.	Verwerken informatie in begeleidende brief.	2024

3.6.2 En, wat hebben we daarvan bereikt?

In het sjabloon van de begeleidende brief voor de alcoholvergunning en -melding is een informatietekst opgenomen over het schenken van alcohol aan minderjarigen. Deze tekst wordt standaard meegezonden bij elke nieuwe alcoholvergunning en -melding. De informatie benadrukt dat er regelmatig wordt gecontroleerd op het schenken van alcohol aan minderjarigen. Dit heeft zowel een preventieve werking als het doel om bewustwording te creëren.

3.7 Spontane naleving van wetten en regels

Niet iedereen volgt regels zonder meer op. De redenen om zich aan wet- en regelgeving te houden, variëren per persoon. De manier van handhaven speelt hierbij een belangrijke rol. Gedrag wordt bijvoorbeeld beïnvloed door de kans op controle en de hoogte van sancties. Naast handhaving kan voorlichting helpen om bewustwording te creëren, wat moet leiden tot spontane naleving van regels.

3.7.1 Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?

Doelstelling	Activiteit	Indicator	Norm (bron)
Het bevorderen van de spontane naleving van wetten en regels.	Ervoor zorgen dat het aspect met de laagste spontane naleving met 10% wordt verhoogd door middel van een voorlichtingsactie.	Aantal overtredingen t.o.v. nulmeting.	<10%, 2024

3.7.2 En, wat hebben we daarvan bereikt?

In 2023 was parkeren zonder duidelijke parkeerschijf in een blauwe parkeerzone de meest voorkomende overtreding, met maar liefst 74 uitgedeelde bekeuringen. Dit aantal omvat niet eens de bekeuringen die door de boa's van InPublic BV zijn uitgedeeld. In samenwerking met team Communicatie is een passende voorlichtingsactie voorbereid. Door personele wisselingen, de vele meldingen en andere werkzaamheden is de voorlichtingsactie echter niet uitgevoerd. Er wordt bekeken wanneer de voorlichtingsactie alsnog kan plaatsvinden.

3.8 Voorkomen van ondermijning

Ondermijnende criminaliteit is hoe criminelen subtiel misbruik maken van legale (overheids)systemen voor illegale praktijken, zoals drugshandel, witwassen, mensenhandel, fraude en cybercriminaliteit. Georganiseerde criminaliteit maakt hierbij gebruik van legale diensten, zoals makelaars, verhuurbedrijven, notarissen en administratiekantoren.

Deze criminele activiteiten zijn schadelijk voor de maatschappij en zorgen voor oneerlijke concurrentie. Vaak gaan ze gepaard met geweld, wat kan leiden tot een gevoel van onveiligheid en wantrouwen in de samenleving.

3.8.1 Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?

Doelstelling	Activiteit	Indicator	Norm
Het voorkomen van ondermijning.	Het uitvoeren van vier branche- of gebiedsgerichte integrale controles met het sociaal domein en economische zaken op ondermijning onder regie van vakgroep Veiligheid.	Aantal branche- of gebiedsgerichte integrale controles.	Vier, 2024

3.8.2 En, wat hebben we daarvan bereikt?

In 2024 zijn er geen grootschalige acties uitgevoerd. De boa's hebben deelgenomen aan de actie 'De Boer Op', waarbij ze samen met de politie voorlichting gaven over ondermijning aan boeren in het buitengebied. Ze legden de gevaren uit en gaven aan welke signalen belangrijk zijn om op te letten.

Daarnaast hebben de boa's, in samenwerking met het onderwijs en de politie, kluisjes op scholen gecontroleerd. Ook namen ze deel aan het evenement Jachtseizoen in Heerenveen. Naar het voorbeeld van het gelijknamige en populaire televisieprogramma, maakten de boa's en de politie "jacht" op jongeren die zich hiervoor hadden opgegeven. Dit evenement had als doel om op een positieve manier in contact te komen met de jeugd en voorlichting te geven over ondermijning. Controles met toezichthouders op het gebied van milieu, bouw of brandveiligheid zijn uitgebleven.

3.9 U&H-kwaliteitscriteria

De Omgevingswet (Ow) stelt kwaliteitscriteria voor de uitvoering van uitvoerings- en handhavingstaken (U&H-taken). Deze criteria zijn bedoeld om de U&H-taken in het omgevingsrecht te professionaliseren en de kwaliteit binnen de organisatie te waarborgen. Ze hebben betrekking op proces, inhoud en kritieke massa.

Het voldoen aan deze criteria zorgt ervoor dat de gemeente de gewenste kwaliteit en continuïteit kan leveren. De kwaliteitscriteria voor kritieke massa helpen te bepalen of de gemeente en haar medewerkers in staat zijn om de taken en onderliggende operationele taken op een adequaat kwaliteitsniveau uit te voeren, gezien de minimaal benodigde deskundigheid en continuïteit.

3.9.1 Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?

Doelstelling	Activiteit	Indicator	Norm
Het werken volgens de U&H-kwaliteitscriteria op een hoger niveau brengen.	Het opstellen van een verbeterplan om te voldoen aan de criteria voor de kritieke massa.	Opleveren van een verbeterplan.	2024

3.9.2 En, wat hebben we daarvan bereikt?

In 2023 is begonnen met het opstellen van een verbeterplan. Hierbij is de situatie van de gemeente in kaart gebracht en vertaald naar een dashboard. Het dashboard maakt inzichtelijk waar verbeteringen nodig zijn. Op basis hiervan zijn voorstellen gedaan en besproken met medewerkers, wat heeft geleid tot afspraken die zijn opgenomen in het definitieve verbeterplan. In 2024 is gewerkt aan de uitvoering van dit verbeterplan.

3.10 Beleid en uitvoering

Beleid maken is één ding, het uitvoeren ervan een ander. Wanneer beleid niet aansluit op de uitvoering, ontstaan er problemen. Beleidsdoelen worden dan niet effectief bereikt en medewerkers en inwoners raken gefrustreerd door inconsistente of onduidelijke richtlijnen.

Het is daarom cruciaal om de uitvoering vanaf het begin te betrekken bij de beleidsvorming en te zorgen voor een goede afstemming. De uitvoering biedt waardevolle informatie om beleid bij te sturen. Goede communicatie tussen beleid en uitvoering is essentieel om problemen te voorkomen.

3.10.1 Wat wilden we bereiken en wat gingen we daarvoor doen?

Doelstelling	Activiteit	Indicator	Norm
Het verkorten van de lijnen tussen beleid en uitvoering.	Het organiseren van een periodiek overleg tussen beleidsmakers en uitvoerders, waarin de beleidsafwijkingen, de problemen die worden ervaren, de risico's en waar te kort wordt geschoten met het beleid worden besproken.	Frequent overleg.	2024

3.10.2 En, wat hebben we daarvan bereikt?

In juli 2024 is een maandelijks intern overleg gestart tussen beleidsmakers en -uitvoerders. Tijdens deze bijeenkomsten worden beleidsontwikkelingen en uitvoeringsproblemen besproken. Het doel is om informatie uit te wisselen en van elkaar te leren. Het overleg is bijvoorbeeld gebruikt om input te verzamelen voor het Omgevingsplan en om uitvoeringsproblemen onder de Ow te bespreken.

4 Verantwoording uitvoering

Dit hoofdstuk bespreekt hoe het klantcontact, vergunningverlening en het verweerrecht van het afgelopen jaar is uitgevoerd. Door een gebrek aan betrouwbare gegevens uit het processysteem Centric Leefomgeving (CLO), zijn de tabellen met productiviteitscijfers beperkt. In plaats daarvan wordt er uitgebreider ingegaan op de uitdagingen die de uitvoering in 2024 met zich meebracht en worden hierop aanbevelingen gedaan.

4.1 Frontoffice

De frontofficemedewerkers van de vakgroep Frontoffice zijn verantwoordelijk voor het beantwoorden van klantvragen en het afhandelen van particuliere sloopmeldingen. Ze verstrekken informatie over wet- en regelgeving en procedures met betrekking tot omgevingsvergunningen. Dit omvat bijvoorbeeld het informeren of een bepaalde activiteit vergunningplichtig is en wat de mogelijkheden zijn van een initiatief binnen het Omgevingsplan. Sinds november 2024 behandelen ze ook kapvergunningen. Daarnaast hebben ze van november 2024 tot en met januari 2025 sloopvergunningen behandeld.

4.1.1 Wat zeggen de cijfers?

Uitvoering vragen omgevingsrecht (bouw, RO en brandveiligheid)

	2020	2021	2022	2023	2024
Vragen					
Inhoudelijke vragen	668	733	573	679	875

Vragen die intern zijn doorgestuurd en het opvragen van gegevens (stukken) vallen niet onder deze aantallen. De piek in 2021 is te verklaren door de coronapandemie. Daarna nam het aantal inhoudelijke vragen af. Vervolgens zien we weer een sterke stijging. Dit heeft te maken met de invoering van de Omgevingswet.

4.1.2 Welke uitdagingen hadden we?

Kappen en slopen

Na het vertrek van inhuur bij de vakgroep Bouw eind 2024, zijn de taken voor kappen en slopen belegd bij de vakgroep Frontoffice. In de herfst en winter gaat het om één à twee aanvragen per week, maar het aantal neemt doorgaans toe in de lente en zomer. In de loop van 2025 is besloten om het behandelen van sloopvergunningen niet langer bij de vakgroep Frontoffice onder te brengen. Voor de sloopmeldingen ontbrak de benodigde kennis en tijd binnen de vakgroep Frontoffice. Als er niet binnen vier weken wordt gereageerd op een sloopmelding, kan de sloper zonder verdere toestemming gaan slopen. Dit benadrukt het belang van een tijdige en correcte afhandeling van meldingen.

Deelname aan de pre-scan en intaketafel

De vakgroep Frontoffice neemt deel aan de pre-scan, waarin wordt beoordeeld of een plan geschikt is voor een eventuele intaketafel. Met de intaketafel wordt een initiatief in een vroeg stadium aan de gemeente voorgelegd. Het initiatief wordt behandeld als een principeverzoek. Als een plan geschikt wordt bevonden, wordt het toegewezen aan een behandelaar (vergunningverlener bouw) die het agendeert voor de intaketafel, mits er voldoende stukken voor de beoordeling aanwezig zijn. De intaketafel is een integraal overleg waarin verschillende teams (keten Beleid Leefomgeving, keten Buitenruimte en zelfs vanuit het domein Mens en Maatschappij) deelnemen.

Voor de pre-scan is een kleine groep samengesteld bestaande uit een ketenregisseur, milieuadviseur, frontofficemedewerker, coördinator vergunningen en een juridisch beleidsmedewerker. De pre-scan is bedoeld om snelheid te bevorderen door klanten sneller in het proces te sturen. Dit moet leiden tot een efficiëntere afhandeling van plannen. In 2024 zijn er slechts vijf intaketafels geweest, terwijl de verwachting was dat er ongeveer 25 zouden plaatsvinden. Er zijn ongeveer 25 pre-scans uitgevoerd, wat aangeeft dat de doorstroom naar de intaketafel niet optimaal is.

Uitdagingen met de Omgevingswet en het Digitale omgevingsloket

De invoering van de Omgevingswet (Ow) heeft verschillende uitdagingen met zich meegebracht, vooral met betrekking tot het nieuwe omgevingsloket en de vergunningcheck. De vergunningcheck is bedoeld om inwoners te helpen bepalen of ze een vergunning nodig hebben voor bepaalde activiteiten. In de praktijk ziet de vakgroep Frontoffice dat onze inwoners vastlopen in de vergunningcheck. Dit leidt ertoe dat ze vaak weer contact opnemen met de gemeente voor hulp. De vergunningcheck bevat een uitgebreide vragenboom, vanwege de samenvoeging van verschillende wetten in de Omgevingswet. Dit maakt het proces complex en moeilijk te navigeren voor inwoners. Vaak eindigt de vergunningcheck met de uitkomst "neem contact op met de gemeente", wat de bedoeling van het instrument ondermijnt en extra werk voor de gemeente creëert. De vergunningcheck bevat onder andere vragen over onderwerpen zoals natuurwetgeving, die onder de verantwoordelijkheid van de provincie vallen. Dit leidt tot vragen die onze gemeente niet kan beantwoorden. De vragenboom moet nog goed ingericht worden. Door de invoering van de Ow en het nieuwe omgevingsloket zijn er meer vragen ontstaan, wat de werkdruk verhoogt.

Uitdagingen met het KCC

Het Klant Contact Centrum (KCC) schakelt geregeld telefoontjes door naar de vakgroep Frontoffice waarvan zij niet weten waar ze ermee heen moeten. Hierdoor wordt de vakgroep Frontoffice gebruikt als vraagbaak voor het KCC, ondanks dat het KCC hun eigen kennisbank of de website heeft om te raadplegen. Dit komt mogelijk doordat er niet altijd goed wordt doorgevraagd over waar het precies over gaat.

4.1.3 En, wat zijn de aanbevelingen?

Kappen en slopen

- Monitor de werkdruk en de voortgang van de afhandeling van kapvergunningen.
- Zorg voor een duidelijk proces voor het afhandelen van kapvergunningen. Dit kan helpen om de tijdige reactie binnen vier weken te waarborgen en de kwaliteit van de afhandeling te verbeteren.
- Overweeg om bijval te organiseren vanuit de vakgroep Bouw als de werkdruk te hoog wordt, vooral tijdens piekperiodes in de lente en zomer. Dit kan helpen om de kapvergunningen tijdig en correct af te handelen.

Deelname aan de pre-scan en intaketafel

- Versterk de coördinatie en communicatie tussen de betrokken partijen om ervoor te zorgen dat iedereen op de hoogte is van de vereisten en verwachtingen. Regelmatige afstemmingsoverleggen kunnen hierbij helpen.
- Evalueer regelmatig de processen van de pre-scan en intaketafel om knelpunten te identificeren en aan te pakken. Pas waar nodig de procedures aan om de efficiëntie te verhogen.

Uitdagingen met de Omgevingswet en het omgevingsloket

- Bied duidelijke en toegankelijke voorlichting aan inwoners over het gebruik van de vergunningcheck. Dit kan door middel van handleidingen.
- Werk samen met de keten Beleid Leefomgeving om de vragenboom te vereenvoudigen en gebruiksvriendelijker te maken.
- Verzamel feedback van inwoners en gebruik deze om de vergunningcheck continu te verbeteren.

Uitdagingen met het KCC

- Moedig het gebruik van de kennisbank en de website aan bij het KCC. Zorg ervoor dat de kennisbank en de website up-to-date zijn.
- Zorg voor een feedbackmechanisme richting het KCC, zodat zij worden geïnformeerd over onjuiste doorschakelingen. Dit helpt om patronen te identificeren en gerichte verbeteringen door te voeren.

4.2 Bouw, ruimtelijke ordening en brandveiligheid

De vergunningverleners bouw van de vakgroep Bouw behandelen aanvragen en voeren vooroverleggen voor omgevingsvergunningen, zoals bouwplannen voor appartementen en wijzigingen aan monumentale panden. Dit betreft vooral nieuwbouw-, verbouw- en bestaande bouweisen. Ze werken aan bouwplannen voor gebouwen met functies zoals logies, winkels, wonen, onderwijs, gezondheidszorg, sport, industrie en kantoren. Vaak is ook een vergunning nodig voor wijzigingen aan monumentale panden. Ze toetsen de plannen op ontvankelijkheid, leggen ze voor aan de welstandscommissie, en controleren ze aan het Omgevingsplan en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Daarnaast halen ze advies op bij en zorgen voor afstemming met interne afdelingen en externe partijen als de Veiligheidsregio Fryslân, Wetterskip Fryslân, Rijkswaterstaat en de Provinsje Fryslân. Tot november 2024 handelden ze ook sloop- en asbestmeldingen en sloopvergunningen af.

4.2.1 Wat zeggen de cijfers?

Uitvoering aanvragen omgevingsrecht (bouw, RO en brandveiligheid)

	2020	2021	2022	2023	2024
Aanvragen					
Omgevingsvergunning (tot 2024 Wabo)	500	470	505	467	378
Melding realisatie technische bouwactiviteit	-	-	-	-	9

Er is een poging gedaan om via het zaakstelsel het aantal omgevingsvergunningen en meldingen onder de gevolklasse 2 en 3 op te halen. Over deze nieuwe en gewijzigde producten onder de Ow is nog weinig te zeggen.

4.2.2 Welke uitdagingen hadden we?

CLO

Het processysteem CLO is een online dienst voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Deze dienst is in de loop van 2024 geïmplementeerd. Het CLO functioneert nog niet naar behoren. Veel processen ontbreken en standaardbrieven worden niet correct aangemaakt. De standaardbrieven missen goede opmaak en juiste informatie. Informatie over bestemmingsplannen, welstand en procedures wordt niet automatisch opgenomen. Hierdoor wordt teruggerepen op oude voorbeelden, wat de kans op fouten verhoogt. Het bouwen aan CLO vergt nog steeds veel tijd. Door tijdsgebrek kan er te weinig tijd worden besteed aan het opstellen van standaarddocumenten.

Behandeling van aanvragen

Bij het beoordelen van een aanvraag was het voornemen om te werken in koppels bestaande uit een vergunningverlener bouw en een juridisch beleidsmedewerker van de inmiddels voormalige afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling. Het werken volgens dit voornemen is nog niet volledig van de grond gekomen door verschillende inzichten tussen beide teams. Het werken in koppels wordt wel toegepast bij een aanvraag voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA-aanvraag). Vanuit de vergunningverleners bouw is soms de behoefte om ook een aanvraag voor een omgevingsplanactiviteit (OPA-aanvraag) direct met een juridische beleidsmedewerker te bespreken. Hiervoor hebben de juridisch beleidsmedewerkers minder tijd, vanwege hun betrokkenheid bij urgente projecten. Dit leidt tot vertragingen in de behandeling van OPA-aanvragen.

Samenwerking en procesinrichting

Er zijn in 2024 twee bijeenkomsten geweest om de samenwerking en processen af te stemmen tussen de keten Omgevingszaken en de vakgroepen Omgevingsrecht en Stedenbouw van de inmiddels voormalige afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling. Het is van belang om de bijeenkomsten te intensiveren om te komen tot een effectievere samenwerking.

Werkdruk en formatie

In 2024 heeft de vakgroep Bouw een uitbreiding aan personele capaciteit gehad om de werkdruk door de nieuwe wetgeving, een nieuw systeem en veel afwijkingen bij plannen, aan te kunnen. Eind 2024 is door de organisatie bepaald om de inhuur direct te laten gaan, vanwege bezuinigingen. Een deel van deze taken is belegd bij de vakgroep Frontoffice. Ondanks deze taakverschuiving blijft de werkdruk hoog. De vakgroep Bouw kan meer werk verzetten als CLO goed is ingericht met de processen voor het verlenen van vergunningen. Voor een betere inrichting van processen is echter ook de betrokkenheid van de vakgroep Bouw nodig, wat weer tijd kost en ten koste gaat van het reguliere werk.

Ervaringen Wkb

Het opdoen van ervaring met de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) blijft achter. Deze wet brengt verschillende nieuwigheden met zich mee, zoals bepaalde meldingen en informatieplichten. Het is belangrijk om goede afstemming te hebben met de toezichthouders bouw over wie welke taken uitvoert. Onze gemeente heeft relatief veel verbouwplannen voor zowel bedrijvigheid als woningen. Deze vallen momenteel nog niet onder de Wkb. De Wkb geldt vanaf 1 januari 2024 voor bouwwerken in gevolgklasse 1, zoals eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden. Het is nog onbekend wanneer voor verbouwingen de Wkb gaat gelden. Voor nieuwbouwprojecten komt de melding pas een half jaar nadat de vergunning is verleend. De eerste melding kwam pas ná juni 2024. Bij de gereedmelding hoeven de stukken pas te worden ingediend. De melding bevat de verklaring van de kwaliteitsborger en andere relevante documenten en moet uiterlijk vier weken voor de start van de bouw worden ingediend bij de gemeente. De bouwmelding bevat onder andere de risicobeoordeling en het borgingsplan. Deze melding moet ten minste twee weken voor het in gebruik nemen van het bouwwerk worden ingediend. Een van de uitdagingen is dat een van deze meldingen via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) gaat en deze nog niet goed in de vergunning is opgenomen. Dit zijn leermomenten die nog moeten worden aangepast.

Participatie bij projecten

De vakgroep Bouw merkt dat projectontwikkelaars zich vaak zorgen maken over de betrokkenheid van de buurt bij hun projecten. Het helpt enorm als zij de buurt uitnodigen om langs te komen en te laten zien waar ze mee bezig zijn en wat het project gaat worden. Dit wordt altijd enorm gewaardeerd door de buurtbewoners.

Projectontwikkelaars moeten een rapport maken over de participatie bij het project. Dit rapport is voor hun eigen gebruik en niet voor de gemeente. Het helpt hen om de feedback en reacties van de buurt te documenteren. Het is een vereiste om bij de indiening van een aanvraag aan te geven hoe participatie is toegepast. Hoewel de vorm van participatie vrij is, moet het duidelijk zijn dat er daadwerkelijk participatie heeft plaatsgevonden. Er is al een keer een situatie geweest waarin werd aangegeven dat er aan participatie was gedaan, maar dat dit helemaal niet had plaatsgevonden. De buurt kwam in verzet nog voordat de vergunning was verleend. Hierdoor kon de indiener van de aanvraag worden aangesproken om zo snel mogelijk de buurt te betrekken bij zijn plan.

4.2.3 En, wat zijn de aanbevelingen?

CLO

- Verbeter de opmaak en standaardisatie van brieven. Zorg ervoor dat informatie over o.a. bestemmingsplannen automatisch in de brieven wordt opgenomen om fouten te voorkomen.
- Zorg ervoor dat alle processen en standaarden volledig in CLO worden geïntegreerd. Dit zal helpen om de efficiëntie te verhogen en de kans op fouten te minimaliseren.
- Voer regelmatige evaluaties uit van CLO en pas processen aan waar nodig. Zorg ervoor dat alle wijzigingen goed worden gecommuniceerd en gedocumenteerd om verwarring te voorkomen.

Behandeling van aanvragen

- Zorg ervoor dat bij binnenkomst van een aanvraag direct overleg kan plaatsvinden met een juridisch beleidsmedewerker. Dit kan door vaste overlegmomenten in te plannen of door een juridisch beleidsmedewerker aan te wijzen die beschikbaar is voor directe consultatie.
- Zorg voor duidelijke prioriteiten en werkverdeling om tijdgebrek te verminderen. Geef prioriteit aan de belangrijkste taken en zorg voor een evenwichtige werkverdeling.
- Overweeg om de juridisch beleidsmedewerkers en de vergunningverleners bouw (periodiek) dichterbij elkaar te plaatsen om de communicatie en samenwerking te verbeteren.

Samenwerking en procesinrichting

- Organiseer vaker bijeenkomsten om de samenwerking en procesinrichting te verbeteren. Dit kan helpen om continuïteit en voortgang te waarborgen.

Werkdruk en formatie

- Geef de inrichting van CLO voorrang om het systeem optimaal te laten functioneren. Dit zal de efficiëntie verhogen en de werkdruk verminderen.
- Zorg ervoor dat taken eerlijk en evenwichtig worden verdeeld.
- Bied extra training en ondersteuning aan medewerkers om hen te helpen omgaan met de nieuwe wetgeving en het nieuwe systeem. Dit kan de efficiëntie verhogen en de werkdruk verlagen.
- Monitor de werkdruk en evalueer regelmatig de voortgang van de CLO-inrichting en andere processen. Pas waar nodig aan om de efficiëntie te verbeteren en de werkdruk te verlagen.
- Versterk de communicatie en samenwerking tussen de verschillende teams om problemen tijdig te signaleren en op te lossen. Regelmatige afstemmingsoverleggen kunnen hierbij helpen.

Ervaringen Wkb

- Zorg voor goede afstemming en communicatie met de toezichthouders bouw. Dit helpt om duidelijkheid te scheppen over wie welke taken uitvoert.
- Bied extra training en ondersteuning aan medewerkers om hen te helpen omgaan met de nieuwigheden van de Wkb. Dit kan de efficiëntie verhogen en de kans op fouten verminderen.
- Monitor de voortgang van de implementatie van de Wkb en evalueer regelmatig de processen. Pas waar nodig aan om de efficiëntie te verbeteren en leermomenten te benutten.

Participatie bij projecten

- Moedig projectontwikkelaars aan om de buurt zo vroeg mogelijk bij de plannen te betrekken, bij voorkeur voordat de plannen worden ingediend. Dit helpt om eventuele bezwaren en zorgen tijdig aan te pakken.

4.3 Milieu

De milieuadviseurs van de vakgroep Milieu hebben vooral een adviserende en coördinerende rol binnen verschillende interne teams en externe partners. Ze geven advies over ruimtelijke onderbouwingen, bouwprojecten, aanvragen op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), toezicht en handhaving en beleid. Dit advies kan betrekking hebben op milieuzonering, geluid (van industrie, installaties en (spoor)verkeer), gevelisolatie, festiviteiten, luchtkwaliteit, externe veiligheid, bodem, lichthinder, grondverzet en gebiedsbescherming (zoals Natura 2000-gebieden). Daarnaast coördineert en adviseert de vakgroep Milieu over activiteiten die zijn belegd bij de FUMO. Bij deze adviserende rol voert de vakgroep Milieu zelf de algemene toetsing uit. Indien nodig wordt specialistische toetsing doorgezet naar de FUMO, een adviesbureau of de provincie. Ze behandelen ook meldingen op basis van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), Omgevingsplan, Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) en toestemmingen voor kleine bodemsaneringen.

4.3.1 Wat zeggen de cijfers?

Uitvoering aanvragen omgevingsrecht (milieu)

	2020	2021	2022	2023	2024
Meldingen					
Interne melding Besluit bodemkwaliteit ⁵	74	79	112	105	183
Bodemsaneringen ⁶	-	-	3	2	5
Informatieplicht milieu, sloop en overig	-	-	-	-	55

Het aantal interne meldingen Bbk kent een enorme toename. Dit heeft te maken met de komst van de Ow, vanwege de informatieplicht voor graafwerkzaamheden.

4.3.2 Welke uitdagingen hadden we?

Samenwerking met FUMO

Het proces van de taken die zijn overgedragen door de provincie aan de gemeente verloopt nog niet soepel. De gemeente is hiervan het bevoegd gezag geworden en de FUMO verzorgt de uitvoering. De samenwerking verloopt moeizaam, omdat het proces niet in het nieuwe processysteem CLO is geïntegreerd. Dit leidt tot verschillende problemen.

⁵ De uitvoering van het Bbk ligt bij de FUMO. De meldingen door de gemeente (IBOR en R&W) worden echter door onze eigen milieuadviseurs beoordeeld en afgehandeld. Deze meldingen zijn sinds 1 januari 2024 mba's geworden.

⁶ Het gaat om bodemsaneringen, waarvoor de gemeente het bevoegd gezag is. Hierbij doen onze milieuadviseurs zowel de afhandeling van de melding als ook het toezicht op de bodemsanering.

Het proces start bij de vakgroep Milieu, de afhandeling ligt bij de FUMO, en het proces eindigt weer bij de vakgroep Milieu (archivering, publicatie). Dit zorgt voor een gefragmenteerd proces. De migratie van het oude processysteem Suite4Omgevingsdiensten (S4O) naar het nieuwe systeem CLO had in 2024 nog niet plaatsgevonden, wat de integratie bemoeilijkte. De gemeente kan de voortgang van de taken niet volgen, omdat aanvragen automatisch via het DSO naar de FUMO gaan en niet zichtbaar zijn als zaak in het CLO. Daarnaast werkt het niet goed met het zaakstelsel, waardoor zaken niet altijd terug te vinden zijn en opnieuw moeten worden afgesloten.

Kwaliteitsverbetering bij basisgeluidemissie

In 2024 is de vakgroep Milieu bezig geweest met de Basisgeluidemissie (BGE), wat het referentieniveau van geluid voor lokale (spoor)wegen vaststelt. Dit is een vereiste onder de Omgevingswet en helpt bij het identificeren van aandachtsgebieden rondom gemeentelijke wegen. Het BGE moet elke vijf jaar worden gemonitord en de gegevens moeten worden opgestuurd naar de Centrale Voorziening Geluidgegevens (CVGG). Vanuit de vakgroep Milieu is het voortouw genomen om de verkeersgegevens te verzamelen, in samenwerking met team Verkeer en de FUMO. Gezamenlijk is gekozen voor de meest uitgebreide variant in het aanleveren van gegevens die door de FUMO bij de CVGG worden aangeleverd. Het CVGG zorgt ervoor dat de gegevens in de registratiekaart worden opgenomen en berekend. Het proces heeft veel tijd gekost, omdat het vertalen van verkeersgegevens complexer bleek dan verwacht. Hierdoor had de FUMO hulp nodig van een externe partij.

Geluid bij evenementen

De vakgroep Milieu is betrokken bij het opstellen van beleid op geluid voor evenementen, wat onderdeel wordt van het nieuwe evenementenbeleid. Er wordt gewerkt aan locatieprofielen en specifieke geluidsnormen (zoals tijden en duur). In 2024 zijn er veel overleggen en voorbereidingen geweest. De vakgroep Milieu is vaker gevraagd om advies te geven bij evenementen, wat helpt een beter beeld te krijgen van de huidige situatie en mogelijke verbeteringen.

Een voorbeeld is een evenement waar een geluidsniveau van 110 dB(A) op de gevels werd gemeten. Dit is aanzienlijk hoger dan de gebruikelijke norm van 70 of 75 dB(A). Het evenement beroept zich op oude rechten, waardoor het van belang is om hierin wat te regelen om toekomstige discussies te voorkomen. Door locatieprofielen te gebruiken voor zwaardere evenementen, wordt precies vastgelegd hoe vaak, hoe lang en welke typen muziekevenementen mogen plaatsvinden. Dit voorkomt dat er voor een bepaalde locatie te veel evenementen worden aangevraagd en toegestaan, wat zowel voor bewoners als organisatoren duidelijkheid schept.

EOS en vergunningen

Energieopslagsystemen (EOS) zijn cruciaal voor de energietransitie en worden steeds vaker gebruikt in duurzaamheidsprojecten. Ze slaan overtollige elektriciteit op en leveren deze terug aan het elektriciteitsnet wanneer er vraag is, wat helpt bij het stabiliseren van het elektriciteitsnet. EOS bestaan uit kleine batterijcellen die samen een batterijrek vormen, geplaatst in een kast vergelijkbaar met een zeecontainer, en zijn aangesloten op het hoogspanningsnet via transformatoren. Bij de locaties zoals Thialf en Sportstad Heerenveen, en nog enkele andere, worden een EOS geplaatst. Als deze systemen niet worden gecontroleerd, heeft de gemeente er geen zicht op, ondanks dat ze vergunningsplichtig zijn. De regelgeving voor EOS is niet volledig opgenomen in het Bal, waardoor de gemeente maatwerkvoorschriften moet opstellen bij vergunningaanvragen. Dit is al meerdere keren voorgekomen. Het aantal EOS-en wordt momenteel niet geregistreerd, wat leidt tot een gebrek aan overzicht. Er is een regionale werkgroep die zich bezighoudt met de regelgeving en het beleid rondom EOS. Hierin neemt een milieuadviseur van onze gemeente deel. Deze werkgroep moet nadenken over de relatie met ruimtelijke ordening, zoals waar EOS wel en niet toegestaan zijn in relatie tot afstanden tot woningen, en of maatwerkvoorschriften nodig zijn.

4.3.3 En, wat zijn de aanbevelingen?

Samenwerking met FUMO

- Zorg ervoor dat het proces volledig wordt geïntegreerd in CLO om een naadloze workflow te creëren. Dit zal helpen om de voortgang van taken beter te volgen en de samenwerking te verbeteren.
- Zorg ervoor dat het zaakstelsel goed functioneert met CLO en dat zaken gemakkelijk terug te vinden en af te sluiten zijn.

Kwaliteitsverbetering bij basisgeluidemissie

- Zorg voor een goede communicatie en samenwerking tussen team Verkeer, de FUMO en andere betrokken partijen. Regelmatige afstemmingsoverleggen kunnen helpen om problemen tijdig te signaleren en op te lossen.
- Definieer duidelijk de verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen, zodat iedereen weet wat er van hen wordt verwacht. Dit voorkomt verwarring en vertragingen.

Geluid bij evenementen

- Zorg ervoor dat het beleid op geluid voor evenementen goed wordt afgestemd met alle betrokken partijen, zoals de FUMO, voordat het wordt geïmplementeerd.
- Leg oude rechten en nieuwe normen vast in het beleid om discussies en onduidelijkheden in de toekomst te voorkomen.
- Informeer zowel bewoners als organisatoren over de nieuwe geluidsnormen en locatieprofielen.

EOS en vergunningen

- Werk samen met de regionale werkgroep om een consistent beleid te ontwikkelen voor EOS. Zorg ervoor dat dit beleid wordt opgenomen in het Omgevingsplan.

4.4 Bezwaar en beroep (omgevingsrecht)

De juridisch beleidsmedewerkers van de vakgroep Omgevingsrecht houden zich bezig met zowel ruimtelijke ordening als vergunningverlening. Door de Omgevingswet overlappen deze werkzaamheden grotendeels. Dit evaluatierapport richt zich voornamelijk op de taken rondom vergunningverlening van de vakgroep.

De juridische beleidsmedewerkers geven juridisch advies over omgevingsvergunningen aan het management, het bestuur en de betrokken teams. Ze behandelen bezwaar- en beroepschriften, stellen verweerschriften en pleitnota's op en vertegenwoordigen de gemeente bij bezwaar- en beroepsprocedures. Daarnaast zorgen ze voor de juridische kwaliteitszorg van de processen en besluiten en bewaken ze de kwaliteit van de vergunningen en correspondentie.

Verder behandelen ze aanvragen om een omgevingsvergunning voor strijdig gebruik en omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van werk of werkzaamheden. Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor strijdig gebruik betreft plannen waarbij de initiatiefnemer de grond of een gebouw anders wil gebruiken dan in het Omgevingsplan staat. Voor OPA geven ze alleen advies. Dit betreft situaties waarin het Omgevingsplan mogelijkheden biedt om van een bepaald voorschrift af te wijken.

Voor complexe BOPA behandelen ze de aanvragen van begin tot eind. Een BOPA betreft een afwijking van het Omgevingsplan. Aanvragen om een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werk of werkzaamheden kunnen bijvoorbeeld gaan over het afgraven of ophogen van grond, diep ploegen en woelen van grond, het aanleggen of dempen van sloten en greppels, of het aanbrengen van verhardingen in gebieden met landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden.

4.4.1 Wat zeggen de cijfers?

Juridische procedures omgevingsrecht (vergunningverlening)

	2020	2021	2022	2023	2024
Bezwaar					
Niet-ontvankelijk	1	3	1	1	1
Ongegrond	15	12	7	22	1
Gegrond	0	0	0	1	3
Ingetrokken	-	-	0	2	2
Voorlopige voorziening					
Niet-ontvankelijk	0	0	0	0	0
Voorziening afwijzen	1	1	0	1	1
Voorziening toewijzen	0	0	0	0	0
Definitief oordeel ongegrond	1	2	2	0	0
Definitief oordeel gegrond	0	0	0	0	0
Ingetrokken	-	-	0	2	1
Beroep					
Niet-ontvankelijk	0	0	0	0	0
Ongegrond	2	0	1	1	3
Gegrond	3	0	2	1	0
Ingetrokken	-	-	1	0	0
Hoger beroep					
Niet-ontvankelijk	0	0	0	0	1
Ongegrond	0	0	0	0	2
Gegrond	1	0	0	0	0
Ingetrokken	-	-	0	0	0

We zien een sterke daling in het aantal juridische procedures. Dit heeft te maken met de daling in het aantal vergunningen onder de Ow, waardoor in verhouding ook minder bezwaar- en beroepszaken zijn.

4.4.2 Welke uitdagingen hadden we?

Uitdagingen Omgevingswet

De implementatie van de Ow heeft geleid tot aanzienlijke uitdagingen. Vooral bij het zoeken naar relevante wetgeving bij een zaak en het naleven van nieuwe criteria, zoals instructieregels op basis van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De Omgevingswet heeft de regelgeving voor de uitvoering complexer gemaakt. Voorheen waren bouwregels duidelijk afgebakend, maar nu moeten deze overal en nergens worden gezocht. Bij de evenwichtige toedeling van functies en locaties moeten de juridisch beleidsmedewerkers 164 instructieregels nalopen, naast andere regels zoals die over externe veiligheid en monumenten. Dit leidt tot een tijdrovend proces waarbij elke regel zorgvuldig moet worden gelezen en geïnterpreteerd. Sommige gemeenten benoemen en motiveren alle regels in de beschikking, wat resulteert in uitgebreide documenten. De vergunningverleners bouw willen echter alleen weten of een vergunning kan worden verleend en welke stukken nodig zijn. Bij een BOPA kijken juridisch beleidsmedewerkers nu alleen naar de relevante instructieregels en motiveren deze zoveel mogelijk. De gemeente is verplicht om alle instructieregels te toetsen en te voldoen aan het criterium van een evenwichtige toedeling van functies en locaties. De gemeente Heerenveen wil zoveel mogelijk toestaan, wat veel capaciteit vraagt in de uitvoering. In de geest van de Omgevingswet zou de gemeente juist meer in de vooroverlegfase met partijen moeten onderzoeken wat wel en niet kan. Echter, de ervaring leert dat partijen vaak een aanvraag indienen zonder vooroverleg. Dit leidt tot situaties waarin de gemeente voor voldongen feiten wordt gesteld. De vakgroep Frontoffice speelt hierin een belangrijke rol, maar er bestaat nog onduidelijkheid over het vooroverleg.

Uitdagingen CLO

Het gebruik van het processysteem CLO voor het verwerken van vergunningen heeft geleid tot diverse uitdagingen. Het verkrijgen van vergunningen uit CLO verloopt moeizaam. Hierdoor worden beschikkingen buiten CLO opgesteld en met hulp van de vergunningverleners bouw in CLO ingevoerd. Hoewel enkele kinderziekten zijn opgelost, kostte het proces nog steeds veel tijd en leidde het tot ergernis bij zowel medewerkers als aanvragers. Gegevens van aanvragen kwamen via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) niet goed binnen, wat leidde tot incomplete aanvragen en vertragingen. Deze vertragingen bemoeilijken de communicatie met aanvragers. Wanneer beschikkingen klaar zijn, kunnen deze niet altijd uit CLO worden gehaald door het ondersteunende team APM. Centric, de leverancier van CLO, werkt aan een oplossing, maar het systeem is niet goed ingericht en er ontbreekt een handleiding. Door een systeemmigratie heeft één medewerker ineens 500 aanvragen op zijn naam gekregen, waardoor lopende en niet-lopende dossiers niet te onderscheiden zijn. Dit probleem treft ook andere medewerkers. In CLO moeten bepaalde stappen worden doorlopen, zelfs als deze niet nodig zijn. Dit verschilt van het vorige processysteem, waar dergelijke stappen konden worden overgeslagen. Door de koppeling met het zaakstelsel openen documenten zeer traag. Daarom worden documenten op de netwerkschijf gezet voor snellere toegang.

Uitdagingen bij participatie

Participatie is een veelbesproken term binnen de Ow. De juridisch beleidsmedewerkers toetsen alleen of de indiener van het plan aan participatie heeft gedaan, niet hoe dit is uitgevoerd. Dit leidt tot irritatie bij burgers die andere verwachtingen hebben van participatie. Bij de bezwarencommissie hebben de juridisch beleidsmedewerkers een keer moeten uitleggen wat onder participatie wordt verstaan. Participatie kan zijn dat het plan bekend wordt gemaakt via de plaatselijke krant en social media, met een telefoonnummer voor meer informatie. Dit betekent niet perse dat de gemeente individueel met iedereen in gesprek gaat. Binnen de organisatie, zoals bij het domein Maatschappelijke Ontwikkeling, bestaan verschillende ideeën over participatie. Het bestuur hecht belang aan het toepassen van participatie, wat tot uiteenlopende verwachtingen leidt. Niet iedereen is op de hoogte van de verplichting tot participatie. Soms geeft een initiatiefnemer aan participatie te hebben toegepast, terwijl dit niet het geval is, wat neerkomt op valsheid in geschrifte.

Hoewel er nog geen uitspraken van de Raad van State zijn geweest, is het duidelijk dat participatie een essentieel onderdeel is van het proces. Bij een OPA moet worden aangegeven wat er is gedaan aan participatie, maar het is niet verplicht om participatie daadwerkelijk uit te voeren. Het is dus een indieningsvereiste, maar het gemeentelijk beleid is gericht op BOPA. Er is geen specifiek beleid voor de toepassing van participatie bij OPA. Aangezien een OPA binnen het Omgevingsplan past, is participatie niet altijd noodzakelijk.

Bezwaarschriften

Sommige buurtbewoners maken bezwaar tegen bouwprojecten, niet vanwege legitieme zorgen, maar om geld te verdienen door hun bezwaar in te trekken tegen betaling. Dit leidt tot vertragingen en hogere kosten voor bouwprojecten, wat de betaalbaarheid van woningen onder druk zet. In Duitsland wordt een striktere selectie van bezwaarprocedures gehanteerd, zodat alleen serieuze bezwaren worden behandeld. Dit systeem wordt al in Duitsland gebruikt. De Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen (NEPROM) is in gesprek met Tweede Kamerleden om dit systeem in Nederland te implementeren en zo misbruik van bezwaarprocedures te verminderen.

Afgelopen jaar heeft de gemeente aanzienlijk minder bezwaarschriften ontvangen, wat samenhangt met het lagere aantal verleende vergunningen. Desondanks heeft de gemeente een zaak gehad die tot aan de Raad van State is gegaan, waarbij het proces een jaar werd vertraagd ondanks de geringe kans van slagen.

4.4.3 En, wat zijn de aanbevelingen?

Uitdagingen Omgevingswet

- Stel een uitgebreid Omgevingsplan op, waardoor afwijkingen minder vaak nodig zijn. Dit kan helpen om aan de voorkant 'nee' te zeggen door dit te regelen in beleid.
- Stimuleer het vooroverleg en eis meer stukken bij de aanvraag. Dit kan helpen om tijd te besparen en beter voorbereid te zijn.
- Ontwikkel duidelijke richtlijnen voor het vooroverleg en communiceer deze naar alle betrokken partijen.
- Optimaliseer de capaciteitsplanning om de uitvoering efficiënter te maken, vooral bij complexe aanvragen.
- Verbeter de communicatie met burgers om hen goed te informeren over de procedures en vereisten, wat kan helpen bij het verminderen van misverstanden.

Uitdagingen CLO

- Werk samen met de functioneel beheerder om CLO beter in te richten en een duidelijke handleiding te ontwikkelen. Dit kan helpen om de efficiëntie te verhogen en frustraties te verminderen.
- Onderzoek de oorzaken van de vertragingen bij de gegevensuitwisseling met DSO en werk aan oplossingen om deze te minimaliseren.
- Implementeer een systeem waarbij lopende en niet-lopende dossiers eenvoudig te onderscheiden zijn, bijvoorbeeld door ze op jaartal in te stellen.
- Verbeter de koppeling met het zaakstelsel om de snelheid van het openen van documenten te verhogen, zodat de netwerkschijf niet meer nodig is.
- Verhoog de frequentie van feedback aan de leverancier over wat niet werkt, om bewijslast op te bouwen en verbeteringen te versnellen.

Uitdagingen participatie

- Ontwikkel duidelijke richtlijnen voor wat onder participatie valt en communiceer deze naar alle betrokken partijen.
- Verhoog de voorlichting over de verplichting tot participatie, zodat initiatiefnemers goed geïnformeerd zijn over wat er van hen wordt verwacht.
- Zorg voor betere afstemming binnen de organisatie om een gezamenlijke en praktische aanpak van participatie te ontwikkelen.
- Verbeter de communicatie met burgers over wat zij kunnen verwachten van participatie, om misverstanden en irritaties te verminderen.

Bezwaarschriften

- Ontwikkel een strategische aanpak om bezwaarschriften efficiënter te behandelen en te voorkomen dat processen onnodig worden vertraagd.
- Verhoog de voorlichting aan burgers en bedrijven over de bezwaarschriftenprocedure en de criteria voor het indienen van bezwaren.

4.5 Openbare orde en veiligheid

De vergunningverleners van de vakgroep Bijzondere wetten behandelen aanvragen op basis van de APV en andere bijzondere wet- en regelgeving. De APV bevat gemeentelijke regels over openbare orde en veiligheid, zoals regels voor evenementen, seksinrichtingen en sluitingstijden. Bijzondere wet- en regelgeving is divers en omvat zowel landelijke wetten die voor iedereen gelden, als specifieke gemeentelijke regels. Voorbeelden zijn de Wet Bibob, Alcoholwet en Wegenverkeerswet. Op basis van deze wetten kunnen vergunningen of ontheffingen nodig zijn voor bepaalde activiteiten. Daarnaast houden de vergunningverleners zich bezig met andere taken, zoals het aanstellen van verkeersregelaars en het publiceren van aankondigingen op digitale matrixborden.

4.5.1 Wat zeggen de cijfers?

Uitvoering aanvragen openbare orde en veiligheid

	2020	2021	2022	2023	2024
Categorieën					
Evenementenmelding (A) ⁷	68	58	172	182	167
Evenementenvergunning (B/C)	34	26	113	66	88
Horeca ⁸	23	16	44	40	24
Kansspelen	-	-	20	26	42
Carbidschieten	-	-	-	-	-
Ligplaats	-	-	46	15	-
Standplaats	-	-	5	6	-
Inschrijvingen Pinksterkermis	-	-	-	-	-
Overig ⁹	134	110	100	151	-
Totaal	259	210	500	486	-

De aantallen uit het processysteem CLO zijn niet betrouwbaar, omdat het eerste kwartaal ontbreekt. Hierdoor ontbreekt een volledig beeld van 2024 om te vergelijken met voorgaande jaren. Er is een poging gedaan om uit het zaaksysteem aantallen van evenementen, kansspelen en horeca te halen. Deze zijn ingevuld in het tabel. De overige categorieën zijn niet goed te achterhalen.

Het totaal aantal evenementen van 255 kent een kleine verhoging ten opzicht van het jaar ervoor (248). Daarmee lijkt het te stabiliseren na het jaar 2022, het eerste jaar na de coronamaatregelen. Het aantal horeca kent bijna een halvering met het jaar ervoor. Dit kan te maken hebben met lage economische groei en minder horecabezoek. Het aantal kansspelen is flink gegroeid. Waarschijnlijk heeft dit te maken met een actie rondom de aanwezigheidsvergunningen voor kansspelautomaten. Zie voor meer informatie hierover in paragraaf 4.5.2.

4.5.2 Welke uitdagingen hadden we?

Event Academies

De Event Academies van afgelopen jaar waren succesvol. Deze academies worden door de gemeente in samenwerking met de stichting Heerenveen 'n Gouden Plak georganiseerd. Afgelopen jaar zijn er vier academies georganiseerd, en dit is ook het streven voor 2025. Vanwege de grote interesse van organisatoren om elkaar te ontmoeten, zijn het aantal bijeenkomsten verhoogd van twee naar vier keer per jaar. Afgelopen jaar zijn de Event Academies steeds op verschillende locaties georganiseerd met diverse onderwerpen. De gemeente stemt met de stichting Heerenveen 'n Gouden Plak af welk thema of welke actualiteit behandeld wordt. Daarnaast worden de organisatoren gevraagd naar hun interesses en onderwerpen waarover zij meer willen weten of in gesprek willen gaan. Een van de doelstellingen van de Event Academies is het ophalen van inbreng voor het nieuwe evenementenbeleid. Ook zijn bij de Event Academies bijdragen van de politie en brandweer geweest over hun rol bij evenementen.

Wegwerpbekers bij evenementen

Sinds 1 juli 2023 betaal je extra voor wegwerpbekers en -bakjes bij consumptie onderweg. Sinds 1 januari 2024 zijn deze bekens en bakjes verboden bij consumptie ter plaatse; herbruikbare verpakkingen zijn de norm. Deze maatregelen komen voort uit de Europese Single Use Plastics (SUP) Richtlijn om de impact van wegwerpplastic op het milieu te verminderen.

Bij evenementen spelen er vragen over het gebruik van herbruikbare bekens. Hoewel niet alle organisatoren dit toepassen, wordt het gebruik van herbruikbare bekens via de vergunning afgedwongen. De gemeente is niet de toezichthoudende en handhavende partij; deze

⁷ Dit is inclusief melding incidentele festiviteit.

⁸ Betreft onder ander alcoholvergunning, exploitatievergunning, terrasvergunning en ontheffing tijdelijk schenken zwak-alcoholhoudende drank voor zover deze niet is meegenomen bij de evenementenvergunning.

⁹ Onder 'overig' valt bijvoorbeeld: melding demonstratie, aanvraag gehandicaptenparkeerplaats, aanvraag geluidsontheffing en aanvraag verkoopvergunning vuurwerk.

verantwoordelijkheid ligt bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), die steekproefsgewijs controleert. Het gebruik van herbruikbare bekertjes brengt aanzienlijke kosten met zich mee voor organisatoren. Degenen die het nog niet hebben geïmplementeerd, zijn bezig met het onderzoeken van mogelijkheden. Een probleem bij het recyclen is dat de hele partij vervalt als er bijvoorbeeld een theezakje of papiertje tussen de bekertjes zit. Tot nu toe heeft de gemeente hierover geen klachten ontvangen. Tijdens Koningsdag bleef het echter een uitdaging met plastic bekertjes op de grond. Bij de Event Academies heeft de gemeente de organisatie van Heaven Open Air uitgenodigd, die al lange tijd met herbruikbare bekertjes werkt. Zij hebben een presentatie gehouden en tips gegeven. Ook een afvalscheidingsbedrijf uit Drachten heeft tips gegeven. Hierdoor worden organisatoren goed geïnformeerd. Vorig jaar was een overgangsjaar waarin veel organisatoren nog oude bekertjes opmaakten. Het valt op dat er minder bekertjes op straat achterblijven. Sommige ondernemers werkten met een muntjessysteem, waarbij bezoekers een beker kregen die ze steeds moeten inleveren voor een nieuwe. Als ze dit niet doen, moeten ze extra betalen. Dit systeem werkt redelijk goed en levert extra inkomsten op voor de organisatie. Een bijkomend probleem bij het invoeren van hard cups is dat bepaalde bands niet willen optreden als deze bekertjes worden gebruikt, vanwege het risico dat er met de bekertjes wordt gegooid. Bands nemen dit op in hun voorwaarden. Bij vrij toegankelijke evenementen zoals Night of the Koemarkt, wordt veel drank vanuit huis meegenomen, wat leidt tot extra afval zoals blikjes.

Evenementen naar onze gemeente

Het gebruik van het voetbalstadion voor evenementen kan helpen om de druk op de openbare ruimte te verminderen. Vorig jaar waren er plannen om het nationaal ballet van China in het stadion te laten optreden. In 2025 worden de mogelijkheden binnen het bestemmingsplan voor het stadion onderzocht. De stichting Heerenveen 'n Gouden Plak ondersteunt de gemeente voornamelijk bij bidprocedures voor topsportevenementen, zoals het WK vrouwenvoetbal vorig jaar. Hoewel het idee was dat zij nieuwe evenementen naar onze gemeente zouden halen, zoals De Zandtovenaer van een paar jaar geleden, ontbreekt het hen aan voldoende budget van de gemeente om hiermee bezig te zijn. De gemeentelijke evenementencoördinator houdt zich bezig met relatiebeheer en heeft bijvoorbeeld een circus naar de gemeente Heerenveen gehaald, omdat het lang geleden was dat er een circus in onze gemeente speelde. Het binnenhalen van grote evenementen vraagt veel van onze organisatie, waarop het niet altijd berekend is. Het is van belang om de scheiding tussen de gemeente en de stichting Heerenveen 'n Gouden Plak te behouden, omdat de gemeente ook de partij is die regels stelt en hierop toeziet.

Kansspelautomaten

De vergunningen voor het aanwezig hebben van kansspelautomaten werden altijd voor een duur van een jaar verleend. Dit leidde tot veel administratieve rompslomp en soms het vergeten van het indienen van een aanvraag. Vorig jaar heeft de gemeente ervoor gezorgd dat deze aanwezigheidsvergunningen voortaan voor onbepaalde tijd worden verleend. De vergunning is persoons- of zaaksgebonden, waardoor bij verhuizing of wisseling van eigenaar een nieuwe vergunning nodig is. Een groot deel van de vergunninghouders heeft in 2024 een aanwezigheidsvergunning voor onbepaalde tijd ontvangen. Bij de overige worden deze in 2025 aangepast.

Schaarse vergunningen

Schaarse vergunningen zijn vergunningen of rechten die beperkt beschikbaar zijn, zoals licenties, subsidies, of contracten met de overheid. Er zijn meer gegadigden dan beschikbare rechten. De overheid moet deze rechten eerlijk verdelen volgens het gelijkheidsbeginsel en Europese regels. Dit betekent dat iedereen gelijke kansen moet krijgen en dat de verdeling transparant en objectief moet zijn. Deze regels zorgen voor transparantie, non-discriminatie en proportionaliteit. Het is belangrijk dat de gemeente dit proces zorgvuldig en eerlijk uitvoert.

Voor de vergunningen voor de exploitatie van een coffeeshop of het innemen van een ligplaats, moet dit proces nog herzien worden. Bij coffeeshops wordt de vergunning in onze gemeente pas doorgegeven wanneer de vergunninghouder stopt of overlijdt. De vergunning voor ligplaatsen wordt automatisch elke drie jaar verlengd, zonder dat hier voorwaarden aan verbonden zijn. De enige vereiste is dat de belangstellenden kenbaar maken dat zij nog steeds interesse hebben in de ligplaats. De beperkte duur van de vergunning is bedoeld om het vergunningenbestand op te schonen. Aan de andere kant zou het stoppen van de betaling voor het gebruik van de ligplaats ook een indicatie kunnen zijn dat de vergunning niet meer nodig is.

4.5.3 En, wat zijn de aanbevelingen?

Event academies

- Blijf zorgen voor een diversiteit aan thema's en actualiteiten om de interesse van organisatoren te behouden en te vergroten.
- Voer regelmatige evaluaties uit van de Event Academies en verzamel feedback van deelnemers om de sessies continu te verbeteren.

Wegwerpbekers bij evenementen

- Verhoog de voorlichting aan organisatoren over het gebruik en de voordelen van herbruikbare bekertjes, inclusief praktische tips voor implementatie.
- Versterk de samenwerking met de NVWA om toezicht en handhaving te verbeteren en duidelijkheid te bieden aan organisatoren.
- Evalueer de verschillende systemen voor herbruikbare bekertjes, zoals het muntjessysteem, en deel beste praktijkvoorbeelden met organisatoren.

Evenementen naar onze gemeente

- Voer een grondig onderzoek uit naar de mogelijkheden binnen het bestemmingsplan voor het voetbalstadion om diverse evenementen te faciliteren.
- Overweeg om het budget voor stichting Heerenveen 'n Gouden Plak te verhogen, zodat zij meer mogelijkheden hebben om nieuwe evenementen naar de gemeente Heerenveen te halen.

Kansspelautomaten

- Informeer vergunninghouders duidelijk over de persoons- of zaaksgebonden aard van de vergunning, zodat zij weten dat bij verhuizing of wisseling van eigenaar een nieuwe vergunning nodig is.

Schaarse vergunningen

- Ga aan de slag met de vernieuwde handreiking schaarse vergunningen van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) die in 2024 is gepubliceerd.
- Overweeg aanvullende methoden voor het opschonen van het vergunningenbestand, zoals het monitoren van betalingen voor ligplaatsen.

4.6 Bezwaar en beroep (openbare orde en veiligheid)

De vergunningverleners van de vakgroep Bijzondere wetten behandelen ook de bezwaar- en beroepsschriften die betrekking hebben op verleende of geweigerde vergunningen. Zij vertegenwoordigen de gemeente bij de bezwaarcommissie of de rechtbank. Veel bezwaar- en beroepsschriften worden voorkomen door het publiceren van de aanvragen, waardoor betrokkenen zienswijzen kunnen indienen. Met deze zienswijzen kan rekening worden gehouden bij de verlening van de vergunning.

4.6.1 Wat zeggen de cijfers?

Juridische procedures openbare orde en veiligheid (vergunningverlening)

	2020	2021	2022	2023	2024
Bezwaar					
Niet-ontvankelijk	0	1	0	0	0
Ongegrond	0	0	6	2	3
Gegrond	2	0	0	0	0
Mediation	-	-	0	0	0
Voorlopige voorziening					
Niet-ontvankelijk	0	0	0	0	0
Voorziening afwijzen	0	0	0	0	1
Voorziening toewijzen	0	0	0	0	0
Definitief oordeel ongegrond	0	0	0	0	0
Definitief oordeel gegrond	0	0	0	0	0
Beroep					
Niet-ontvankelijk	0	0	0	0	0
Ongegrond	0	0	0	1	0
Gegrond	0	0	0	2	0
Hoger beroep					
Niet-ontvankelijk	0	0	0	0	0
Ongegrond	0	0	0	0	0
Gegrond	0	0	0	0	0

We zien een daling in het aantal juridische procedures. Hiervoor is geen verklaring te geven.

4.6.2 Welke uitdagingen hadden we?

Bezwaren

Afgelopen jaar heeft de vakgroep Bijzondere wetten te maken gehad met verschillende bezwaren, waaronder twee met betrekking tot het Oranjefestival, twee met betrekking tot palingroken, en één met betrekking tot een gehandicaptenparkeerplaats. De bezwaren tegen het Oranjefestival zijn ongegrond verklaard en behandeld in dezelfde zitting. De bezwaren tegen het palingroken zijn niet ontvankelijk verklaard, omdat de indieners geen belanghebbenden waren. Het bezwaar tegen de gehandicaptenparkeerplaats betreft een kwestie tussen overburen. Hiervan werd de zitting steeds verplaatst en is opgeschoven naar 2025. De vergunningverleners stellen het verweerschrift op, maar vertegenwoordigen de gemeente niet bij de zitting. Eind 2024 is het team uitgebreid met een jurist die deze gaat oppakken.

4.6.3 En, wat zijn de aanbevelingen?

Bezwaren

- Overweeg conflictbemiddeling bij bezwaren die voortkomen uit ruzies tussen burens, om een constructieve oplossing te vinden.

5 Verantwoording handhaving

Dit hoofdstuk bespreekt hoe het toezicht en de handhaving van het afgelopen jaar is uitgevoerd. Ook hierbij geldt dat de tabellen met productiviteitscijfers beperkt zijn door een gebrek aan betrouwbare gegevens uit het processysteem Centric Leefomgeving (CLO), wordt er uitgebreider ingegaan op de uitdagingen die de uitvoering in 2024 met zich meebracht en worden er aanbevelingen gedaan.

5.1 Bouw, ruimtelijke ordening

De bouwinspecteurs van de vakgroep Toezicht Bouw zien erop toe dat er gebouwd wordt volgens de verleende omgevingsvergunning en gesloopt wordt volgens de geaccepteerde sloopmelding. Daarnaast treden zij op bij overlast door kamerverhuur en zien zij toe op de energielabel C-verplichting voor kantoorgebouwen. Ook ondersteunen zij bij het begeleiden van bestuursdwang (zoals het sluiten van drugspanen) en bij calamiteiten zoals brand en storm. Ze voeren inspecties uit naar aanleiding van klachten, meldingen en verzoeken om handhaving met betrekking tot gevaar voor de gezondheid of veiligheid in de directe omgeving van bouw- en sloopwerkzaamheden.

5.1.1 Wat zeggen de cijfers?

Toezicht (controles) bouw

	2020	2021	2022	2023	2024
Categorieën					
Omgevingsvergunning bouwactiviteit (inclusief aanleggen)	812	650	648	1231	503
Omgevingsvergunning realisatie (CLO)	-	-	-	-	180
Slopmeldingen	52	45	38	94	50
Klachten en signalen	59	22	11	18	5
Illegaal gebruik	12	10	7	17	16
Illegale bouw	62	34	13	18	40
Handelen in strijd met gebruik omgevingsvergunning	31	18	23	42	14
Informatieverzoek klacht	-	-	-	-	1
Totaal	1028	779	740	1420	628

De afname in het aantal controles heeft te maken met de personele capaciteit. Op 1 april en 1 november zijn er ingehuurde krachten vertrokken. Daarnaast kwam er tijdelijk een handhavingsjurist die veel werk oppakte en daarmee extra werk genereerde voor de bouwinspecteurs. Hierdoor verschoof de focus van bouwcontroles naar handhavingsverzoeken. Een verzoek van een handhavingsjurist brengt veel werk met zich mee, zoals een toezichtcontrole, het maken van foto's, het opstellen van een verslag en de reistijd naar en van de locatie. Bovendien kostte de overgang naar het processysteem CLO tijd, wat ten koste ging van de toezichtcontroles. Daarbij registreert CLO niet elke controle meer apart, zoals dat in het vorige processysteem wel gebeurde.

5.1.2 Welke uitdagingen hadden we?

Overgang van S4O naar CLO

De overgang van de applicatie Suit4Omgevingsdiensten (S4O) naar CLO verliep niet soepel. Aan het einde van 2024 konden nog steeds geen lopende zaken van vóór 2024 worden verwerkt in S4O en konden ook geen nieuwe zaken worden afgerond in CLO. Een ingehuurde kracht had, toen die vertrok, nog 400 openstaande zaken in S4O waarvan de status onbekend was. In totaal heeft de vakgroep Toezicht Bouw tussen de 800 en 900 openstaande zaken. Het afronden van zaken duurt vaak lang, omdat niet alles direct en snel wordt gebouwd. Daarnaast is CLO nog onoverzichtelijk en werkt het niet handig. Een voorbeeld hiervan is het opzoeken van vergunningstukken, wat omslachtig is, omdat ze eerst gedownload moeten worden en alles door elkaar staat.

Na het verlenen van een omgevingsvergunning wordt er meestal niet direct gestart met de (bouw)werkzaamheden, waardoor bij een controle geen verandering zichtbaar is. Daarom zijn de toezichthouders gestopt met het uitvoeren van alle controles als er nog geen startmelding is gedaan, omdat dit veel tijd met zich meebracht. Grote bouwbedrijven en aannemers melden vaak netjes wanneer ze beginnen met (bouw)werkzaamheden. Particulieren doen dit zelden. Hoewel dit in de omgevingsvergunning staat, wordt het niet altijd gelezen.

In 2024 is er een toezichtprotocol met een matrix gebruikt, waarin op basis van bouwsommen wordt bepaald hoe vaak er gecontroleerd moet worden. Bijvoorbeeld, voor een dakkapel hoeft slechts één controle plaats te vinden om te zien of deze gereed is. Dit heeft het aantal controles verminderd, wat ook tijd bespaart. Door de verschuiving van de focus van bouwcontroles naar klachten, meldingen en handhavingsverzoeken is er bovendien geen tijd meer geweest voor deze controles.

Zodra een omgevingsvergunning is verleend onder de Omgevingswet (Ow), moet binnen een half jaar worden gestart met bouwen. Als dit niet gebeurt, is de gemeente bevoegd om de vergunning in te trekken. Onder de Wabo gold hiervoor een termijn van drie jaar. De gemeente Heerenveen ging hier altijd coulant mee om. In 2024 liep er zelfs een zaak uit 1995. Het intrekken van een vergunning is juridisch lastig, bijvoorbeeld als er inmiddels een nieuwe bewoner is. Grote bedrijven melden keurig wanneer ze beginnen, maar particulieren doen dit amper. Hoewel dit wel in de beschikking staat, wordt het niet altijd gelezen.

Kwaliteitsslagen

Pas in 2025 komt de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) echt op gang. Daarbij functioneerde CLO niet naar behoren, waardoor er niet geregistreerd kon worden. De tijd die hierdoor eind vorig jaar vrijkwam, is besteed aan het verbeteren van de kwaliteit. Zo zijn de brievenformats aangepast aan de Wkb. Een voorbeeld hiervan is de spelregelbrief, waarin onder andere staat dat aannemers moeten melden wanneer ze starten met bouwen. Hoewel dit ook in de beschikking staat, blijkt uit ervaring dat dit zelden wordt gelezen, vooral door kleine aannemers. De bouwinspecteurs zijn ook druk geweest met het sluiten van drugspanden. Deze panden worden afgesloten en verzegeld, en de verzegeling wordt regelmatig gecontroleerd. Het ging om ongeveer drie panden. Bij deze panden krijgen de bouwinspecteurs de sleutels, waarvoor een sleutelverklaring wordt ondertekend. Deze sleutelverklaring wordt momenteel juridisch herzien, omdat deze niet volledig voldoet.

Daarnaast zijn er hesjes aangeschaft, zodat de bouwinspecteurs herkenbaar zijn voor de inwoners. Deze hesjes kunnen ook gemakkelijk worden uitgedaan, zodat controles indien nodig onherkenbaar kunnen worden uitgevoerd.

Luchtfoto Kartering

In 2024 voerde een extern bureau een luchtfotovergelijking uit. Hierbij werden kaarten van 2022 en 2023 over elkaar gelegd. Dit genereerde een lijst met adressen waar vraagtekens bij werden geplaatst, zoals panden die uitgebreid of gesloopt zijn. Het programma filterde echter niet altijd of er voor de activiteit een vergunning was verleend. Dit moest handmatig worden gecontroleerd. Indien er geen vergunning was verleend, werd bekeken of de uitbreiding of het bouwwerk vergunningsplichtig was. Dit leidde echter niet tot handhaving.

Geluidsoverlast door airco's/warmtepompen

Er zijn veel klachten over geluidsoverlast door airco's en warmtepompen. Om deze klachten aan te pakken, wordt er meer ingezet op buurtbemiddeling. Geluidsmetingen voor lawaai van airco's en warmtepompen zijn kostbaar en lastig uit te voeren. Door meer te focussen op bemiddeling, kan het precieze probleem worden achterhaald en kan er gericht naar een oplossing worden gezocht. Voorbeelden van mogelijke oplossingen zijn het plaatsen van een omkasting om de warmtepomp of het terugschroeven van het vermogen.

Stillegging

De bouwstop onder de oude wetgeving was een maatregel die het bevoegd gezag kon opleggen om bouwwerkzaamheden onmiddellijk stil te leggen als deze in strijd waren met de wet of vergunning. Dit kon mondeling gebeuren, maar moest daarna zo snel mogelijk schriftelijk worden bevestigd. Vaak werd er ook een dwangsom opgelegd om te voorkomen dat de bouwactiviteiten zouden worden hervat. De bouwstop en de dwangsom werden gezien als twee verschillende sancties: de bouwstop beëindigde de overtreding onmiddellijk, terwijl de dwangsom toekomstige overtredingen moest voorkomen. Onder de nieuwe Omgevingswet is het instrument 'bouwstop' niet teruggekeerd. De bevoegdheid om een bouwstop op te leggen wordt nu als overbodig beschouwd, omdat de Algemene wet bestuursrecht (Awb) al voldoende mogelijkheden biedt om beheersmaatregelen te treffen. Een mondelinge bouwstop kan nog steeds worden opgelegd als een spoedeisende last onder bestuursdwang, maar moet nu zo snel mogelijk schriftelijk worden bevestigd. Ook kan er een dwangsom aan worden verbonden om te voorkomen dat de werkzaamheden worden hervat. Kortom, de bestuursdwang is gericht op het onmiddellijk stilleggen van de bouw en de dwangsom op het niet hervatten van de werkzaamheden. In 2024 hebben de bouwinspecteurs slechts één spoedeisende last onder dwangsom mondeling opgelegd. Dit gebeurde telefonisch als vooraankondiging, waarna direct een brief ter bevestiging werd verstuurd. Dit betrof een bouwproject waar sloopwerkzaamheden waren gestart zonder sloopmeldingen, en er was asbest in het pand aanwezig zonder dat er een asbestinventarisatieplan was ingediend. Hierdoor heeft het bouwproject drie weken stilgelegen. Nadat de sloopwerkzaamheden waren gestaakt, bleven de bouwinspecteurs controleren of de werkzaamheden daadwerkelijk waren gestopt en of alles weer in orde was. De term "bouwstop" is in de praktijk vervangen door de term "stillegging".

5.1.3 En, wat zijn de aanbevelingen?

Overgang van S40 naar CLO

- Zorg ervoor dat zaken efficiënt kunnen worden verwerkt en afgerond in CLO.
- Maak het systeem gebruiksvriendelijker door bestanden overzichtelijk te ordenen.
- Informeer particulieren beter over hun verplichtingen na vergunningverlening.

Kwaliteitsslagen

- Zorg ervoor dat CLO volledig functioneert, zodat alle zaken efficiënt kunnen worden geregistreerd en afgerond.
- Zorg ervoor dat belangrijke informatie, zoals de meldplicht bij aanvang van de bouw, duidelijk wordt gecommuniceerd en gelezen, vooral door kleine aannemers.
- Breid de registratie uit naar alle soorten controles, niet alleen bouwcontroles, om een volledig overzicht te behouden.
- Zorg ervoor dat alle juridische documenten, zoals de sleutelverklaring, voldoen aan de huidige eisen en regelgeving.
- Stem de checklijsten die gebruikt worden bij het uitvoeren van controles af op de nieuwe bouwregelgeving.

Luchtfoto Kartering

- Ontwikkel een protocol voor efficiënte handhaving op basis van de resultaten van het programma, zodat er sneller actie kan worden ondernomen.

Geluidsoverlast door airco's/warmtepompen

- Zet in op effectieve buurtbemiddeling om geluidsoverlast door airco's en warmtepompen aan te pakken.
- Zorg ervoor dat de frontoffice betrokken is bij de bemiddelingsgesprekken om een goede samenwerking te waarborgen.
- Achterhaal het precieze probleem en zoek naar gerichte oplossingen, zoals het plaatsen van een omkasting of het terugschroeven van het vermogen van de warmtepomp.
- Vermijd kostbare en lastige geluidsmetingen door te focussen op bemiddeling en praktische oplossingen.

Stillegging

- Zorg voor strikte naleving van de stillegging en voer regelmatige controles uit om te bevestigen dat de werkzaamheden zijn gestopt en de situatie is hersteld.
- Zorg voor een gedetailleerde documentatie van het proces van stillegging en de opvolgende controles om transparantie en verantwoording te waarborgen.

5.2 Brandveiligheid

De brandpreventie-inspecteurs van de vakgroep Brandveiligheid controleren bij verschillende bedrijven op de verleende gebruiksvergunningen en/of geaccepteerde gebruiksmeldingen. Deze vergunningen en meldingen zijn bedoeld om:

- de kans op brand te beperken;
- te voorkomen dat een brand zich buiten het eigen perceel uitbreidt;
- veilige evacuatie bij brand mogelijk te maken;
- slachtoffers door calamiteiten te voorkomen;
- voorlichting te geven.

De brandpreventie-inspecteurs beoordelen ook binnengekomen gebruiksmeldingen en leggen eventueel nadere eisen op. Daarnaast adviseren ze over brandveiligheidsvoorschriften aan verschillende interne afdelingen en externe partners.

Een van de twee inspecteurs heeft de specifieke taak van accountmanager horeca. Deze persoon is het aanspreekpunt voor de horeca namens de gemeente en neemt deel aan projecten zoals Veilig uitgaan. Daarnaast voert de inspecteur integrale toezichtcontroles uit bij de horeca, waarbij er wordt gelet op brandveiligheid, milieu en de naleving van de Alcoholwet. Ook voert de inspecteur toezichtcontroles uit bij grote evenementen, zoals de Night of the Koemarkt, in Thialf en het Flaeijelfeest, zowel tijdens de opbouwfase als tijdens het evenement zelf.

5.2.1 Wat zeggen de cijfers?

Toezicht (controles) brandveiligheid

	2020	2021	2022	2023	2024
Gebruiksfuncties					
Gezondheidszorgfunctie voor bedgebonden patiënten	0	0	1	0	0
Woonfunctie voor zorg	10	12	21	16	6
Logiesfunctie	1	4	5	3	2
Bijeenkomstfunctie anders	2	13	27	23	25
Bijeenkomstfunctie kinderopvang	14	20	22	10	6
Onderwijsfunctie	9	28	31	13	9
Bijeenkomstfunctie sport	3	8	16	1	0
Bijeenkomstfunctie gebedshuis	0	24	4	1	8
Winkelfunctie	3	22	18	2	14
Overige gebruiksfunctie	1	6	3	1	1
Woonfunctie voor kamergewijze huur	4	5	10	10	5
Gezondheidszorgfunctie anders	1	1	2	1	1
Industriefunctie	1	11	7	10	3
Kantoorfunctie	3	19	5	2	5
Totaal	52	173	172	93	70

Naleving controles brandveiligheid

	2020	2021	2022	2023	2024
Categorieën					
Aantal inspecties exclusief hercontroles	72	172	153	83	84
Aantal inspecties met overtreding	10	11	13	7	1
Percentage spontaan naleefgedrag	86%	94%	92%	92%	99%
Aantal inspecties met overtreding bij hercontrole	4	1	1	3	0
Percentage naleefgedrag hercontrole	60%	91%	92%	57%	100%

Uitvoering aanvragen brandveilig gebruik

	2020	2021	2022	2023	2024
Aanvragen					
Gebruiksmelding	-	9	13	11	25
Omgevingsvergunning brandveilig gebruik	1	1	0	0	0
Totaal	-	10	13	11	25

Het aantal gebruiksmeldingen is flink gestegen. Hiervoor is geen verklaring te geven.

5.2.2 Welke uitdagingen hadden we?

Personele capaciteit en werkverdeling

In 2024 is de personele bezetting stabiel gebleven. Toch zijn er minder toezichtcontroles uitgevoerd. Dit heeft te maken met de voorbereidingsfase van het project 'Herinrichting centrum Heerenveen' die veel tijd heeft gevraagd van de inspecteur met de rol van accountmanager horeca. Er zijn veel kleine horecabedrijven die wel milieutoezicht vereisen, maar die onder de Ow niet meer meldingsplichtig zijn. Het gaat bijvoorbeeld om afhaalbedrijven, omdat er minder dan 50 personen tegelijk aanwezig zijn. Voor deze bedrijven gelden wel milieuregels, waardoor ze om de zoveel jaar gecontroleerd moeten worden. Deze bedrijven worden niet door een melding bij de gemeente bekend gemaakt. Hierdoor is er geen sprake meer van een integrale toezichtscontrole. Dit leidt tot de vraag of deze toezichtscontroles ook anders belegd moeten worden.

Meldingsplichtige bedrijven

Het aantal meldingsplichtige bedrijven is door de Ow afgenomen. Dit heeft echter niet geleid tot minder werk. Voor bedrijven met een kantoor- of industriefunctie is het aantal personen dat binnen mag verblijven verhoogd van 50 naar 150. Deze bedrijven worden nog steeds gecontroleerd. Als blijkt dat het aantal personen minder is of discutabel, wordt dit besproken met het bedrijf. Vervolgens worden ze niet opnieuw meegenomen in de periodieke controles. Door deze wijziging in het aantal personen is de bedrijvenlijst voor controles niet direct kleiner geworden. Het aantal bedrijven dat van de lijst verdwijnt, lijkt mee te vallen. Overigens zijn nog niet alle bedrijven bezocht na de wijziging en komen er ook weer nieuwe bedrijven bij.

Ondersteuning en samenwerking bouwinspecteurs

Vanuit de vakgroep Brandveiligheid is ondersteuning geboden aan de bouwinspecteurs, die nog onvoldoende kennis hebben om situaties zelfstandig te beoordelen. Dit heeft veel tijd in beslag genomen, omdat er is gevraagd om mee te kijken of mee te gaan in het veld. Naast het ondersteunen van de bouwinspecteurs, werden er ook controles samen met de bouwinspecteurs uitgevoerd vanuit het vier-ogen-principe. Hierdoor werd alles beter geregeld aan de voorkant, wat minder problemen opleverde in de gebruiksfase voor de inspecteurs brandveiligheid. Daarmee bestaat de samenwerking deels uit kennisoverdracht en deels uit het integraal aanpakken van een controle. De bouwinspecteurs richten zich op de bouwfase, ook ten aanzien van brandveiligheid. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de uitvoering van compartimentering, plaatsing van brandhaspels en het aantal vluchtwegen. De gebruiksfase begint nadat het pand volledig bouwkundig is opgeleverd, waarbij vooral wordt gecontroleerd op het aantal personen, installatietechnische voorschriften en het vrijhouden van de vluchtwegen.

Verbetering uitvoering

In 2024 is er breder gekeken naar aspecten in de bouwfase. De vakgroep Brandveiligheid beoordeelde hierbij de risico's en voorschriften voor veilige ontvluchting en compartimentering. Dit maakt de volgende controle van het object in de gebruiksfase makkelijker. De brievenformats in CLO zijn gestandaardiseerd. De formats in de voorganger van CLO zijn echter niet geactualiseerd. Pas in 2025 wordt overgestapt naar de opvolger CLO. Hierdoor had de vakgroep Brandveiligheid last van problemen, zoals verkeerde handtekeningen, dubbele briefhoofden en onjuiste omschrijvingen. In 2024 moesten deze brieven steeds handmatig worden aangepast. Het heeft geen zin om de formats in de voorganger van CLO aan te passen, omdat er wordt overgestapt naar CLO. Daar zullen de brieven direct goed worden weergegeven.

Samenwerking VRF

De vakgroep Brandveiligheid werkt regelmatig samen met de Veiligheidsregio Fryslan (VRF). Bij grote projecten, zoals nieuwbouwplannen voor het ziekenhuis, wordt een bouwvergadering belegd waarbij iemand van de VRF aanwezig is. Ingewikkelde meldingen over brandveilig gebruik kunnen worden voorgelegd aan de VRF, zodat zij kunnen meekijken. Deze samenwerking verloopt goed. De VRF wil graag betrokken zijn, maar het is belangrijk dat er een duidelijke rolverdeling is om te voorkomen dat ze elkaar hinderen bij een controle van hetzelfde object. Het is voor de vakgroep Brandveiligheid nuttig om te weten of de VRF al een controle heeft uitgevoerd, om extra werk te voorkomen. Een ander voorbeeld van samenwerking was een pilot van de VRF, waarbij controles werden uitgevoerd op parkeergarages onder appartementen. De VRF heeft op grond van de Wet veiligheidsregio's de vrijheid om dergelijke controles zelfstandig uit te voeren. Dit kan ertoe leiden dat de vakgroep Brandveiligheid overtredingen moet oppakken die door de VRF zijn geconstateerd. De handhaving ligt namelijk bij de gemeente.

5.2.3 En, wat zijn de aanbevelingen?

Personele capaciteit en werkverdeling

- Overweeg het toezicht op horecabedrijven anders te beleggen om de werkdruk te verlichten.
- Maak duidelijke afspraken over de tijdsbesteding aan projecten van de inspecteur met de rol van accountmanager horeca aan projecten, zodat deze niet te veel tijd kwijt is aan één project.

Meldingsplichtige bedrijven

- Zorg ervoor dat bedrijven die niet meer aan de meldingsplicht voldoen, nauwkeurig worden gecontroleerd en dat het wordt besproken met het bedrijf.
- Werk de bedrijvenlijst regelmatig bij om ervoor te zorgen dat nieuwe bedrijven worden opgenomen en niet-meldingsplichtige bedrijven worden verwijderd.
- Zorg voor duidelijke communicatie met bedrijven over hun meldingsplicht en de criteria die worden gehanteerd tijdens controles.

Ondersteuning en samenwerking bouwinspecteurs

- Blijf het vier-ogen-principe hanteren en zorg voor een goede samenwerking tussen inspecteurs brandveiligheid en bouwinspecteurs.
- Maak bij nieuwbouw meer gebruik van de diensten van de VRF tijdens de bouwfase om de werkdruk te verlichten en de kwaliteit van controles te verbeteren.

Verbetering uitvoering

- Blijf een brede blik hanteren bij de beoordeling van bouwaspecten, met speciale aandacht voor veilige ontvluchting en compartimentering.
- Houd een bedrijvenlijst bij van panden waar een gelijkwaardige maatregel¹⁰ is toegepast en een toezichtsarrangement¹¹ van toepassing is. Deze verantwoordelijkheid ligt bij de vergunningverleners bouw en bouwinspecteurs.
- Zorg ervoor dat de brievenformats in CLO continu worden geactualiseerd, zodat handmatige aanpassingen niet meer nodig zijn.
- Versnel de overgang naar CLO om de standaardisatie van brieven te verbeteren en fouten te voorkomen.

Samenwerking VRF

- Zorg voor betere communicatie en afstemming tussen ons en de VRF, vooral bij controles en initiatieven.
- Behoud een duidelijke rolverdeling tussen de gemeente en de VRF om verwarring en een hoge piek in het werk te voorkomen.
- Overweeg een periodiek overleg om afspraken te maken en de samenwerking te verbeteren.

¹⁰ Een gelijkwaardige maatregel is een maatregel die ten minste hetzelfde resultaat bereikt als de wetgever met de voorgeschreven maatregel heeft beoogd.

¹¹ Een toezichtarrangement is een verklarende indeling en werkwijze van toezicht en handhaving op een afgebakend terrein.

5.3 Milieu

De milieu-inspecteurs van de vakgroep Toezicht Milieu houden zich bezig met het houden van toezicht op de naleving van regels op het gebied van milieu, bodem, water en groen/natuur. Water en groen/natuur hoort bij toezicht vrije veld. De handhaving op het gebied van water ligt bij het Wetterskip Fryslân. De handhaving op het gebied van asbest en bodemmeldingen, in het kader van het Besluit bodemkwaliteit (Bbk), ligt bij de Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO). Onze milieu-inspecteurs voeren milieucontroles uit bij agrarische en industriële bedrijven. Daarnaast behandelen zij overlastmeldingen (geur, trillingen etc.) van inwoners.

Gemeente Heerenveen (25-11-2024). [Foto van bodemsanering.]

In 2024 was er door omstandigheden geen vaste milieu-inspecteur beschikbaar. Daarom werd tijdelijk gebruik gemaakt van een inhuurkracht en een milieuadviseur van de vakgroep Milieu. Hierdoor zijn de werkzaamheden minimaal geweest.

5.3.1 Wat zeggen de cijfers?

Toezicht (controles) milieu

	2020	2021	2022	2023	2024
Controles					
Klachten	-	-	-	-	39

Het aantal klachten is de afgelopen jaren nooit goed geregistreerd, waardoor monitoring niet mogelijk was. In 2024 is het aantal klachten handmatig bijgehouden, waardoor er voor het eerst cijfers beschikbaar zijn. Hierdoor is vergelijking met voorgaande jaren niet mogelijk.

5.3.2 Welke uitdagingen hadden we?

Geluidshinder bij evenementen

Voor klachten over geluid maakt de gemeente gebruik van de FUMO. Zij gaan langs om te controleren en voeren zo nodig geluidmetingen uit. Daarbij bespreekt de gemeente met de FUMO voor elk evenementenseizoen welke evenementen zij controleren. Hierbij wordt rekening gehouden met de situatie van omwonenden en met klachten uit het verleden. In 2024 zijn er meer evenementen gecontroleerd om inzicht te krijgen in welke normeringen opgenomen moeten worden in het nieuwe evenementenbeleid. De vakgroep Milieu en de FUMO spelen een belangrijke rol bij het adviseren over geluid voor dit beleid. De openbare ruimte wordt steeds voller, wat de kans op geluidsoverlast en meldingen vergroot. Een voorbeeld hiervan is het evenement Skoffel, waar in de buurt nieuwe woningen zijn gebouwd. Dit maakt het een uitdaging om het evenement met geluid door te laten gaan, rekening houdend met de bewoners. Hoewel de gemeente geluidsapparatuur heeft, worden metingen bij evenementen uitbesteed aan de FUMO. Hun apparatuur is nauwkeuriger.

5.3.3 En, wat zijn de aanbevelingen?

Geluidshinder bij evenementen

- Overweeg het gebruik van eigen geluidsapparatuur voor indicatieve metingen en investeer in bijscholing van medewerkers om de kwaliteit van metingen te verbeteren.
- Implementeer een systeem voor monitoring en evaluatie van geluidsoverlast bij evenementen om continu verbeteringen door te voeren.
- Zorg voor flexibiliteit in het beleid om snel te kunnen reageren op veranderende omstandigheden en nieuwe inzichten.

5.4 Juridische handhaving (omgevingsrecht)

De juridische beleidsmedewerkers van de vakgroep Juridische handhaving informeren en adviseren andere teams over handhavingszaken op het gebied van bouwen, slopen, milieu, brandveilig gebruik en groen. Ze voeren juridische handhavingsprocedures uit en adviseren het bestuur hierover. Daarnaast vertegenwoordigen ze de gemeente bij bezwaarprocedures en beroepsprocedures bij de bezwaarschriftencommissie, de rechtbank en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) in handhavingszaken.

5.4.1 Wat zeggen de cijfers?

Juridische procedures omgevingsrecht (handhaving)

	2020	2021	2022	2023	2024
Producten					
Wrakings- of waarschuwingsbrief	10	5	6	6	-
Voornemen bestuursrechtelijke sanctie	7	3	6	9	-
Last onder bestuursdwang	1	1	7	4	-
Last onder dwangsom	4	1	4	5	-
Opleggen last	-	-	-	-	19
Intrekken begunstigende beschikking	1	0	2	0	-
Ingebrekestellingen ¹²	-	-	2	6	-
Stilleggen werkzaamheden (bouw- of sloopstop)	2	0	0	7	1
Verzoek om handhaving	10	6	9	20	15

In 2024 zijn er 19 lasten opgelegd, een verdubbeling ten opzichte van het jaar ervoor. Dit kan komen door de toename van handhavingsverzoeken in 2023. In tegenstelling tot voorgaande jaren is er geen onderscheid in de soorten lasten die zijn opgelegd.

5.4.2 Welke uitdagingen hadden we?

Kamerverhuur

Begin 2024 stond de overlast bij kamerverhuur volop in de aandacht bij de politiek. Hierdoor werd snel een interne taskforce opgericht. Deze taskforce werkt samen aan deze problematiek. Sindsdien is de overlast bij kamerverhuur afgenomen. Het aantal meldingen is gedaald. Bij de eerder overlast gevende panden worden geen overtredingen meer geconstateerd. Lopende rechtszaken zijn nog gaande. Het is mogelijk dat mensen minder meldingen doen of dat er richting de zomer weer een toename van meldingen komt door het intensievere buitenleven en de daarmee gepaard gaande overlast.

¹² De gemeente moet binnen een vastgestelde periode een beslissing nemen op een verzoek om handhaving. Beslist de gemeente niet op tijd, dan kan de gemeente in gebreke worden gesteld. Op een ingebrekestelling volgt een besluit.

Er is nieuw beleid gekomen om vergunningen beter in te kunnen trekken. Dit beleid, dat op 24 februari 2024 in werking is getreden, maakt duidelijk wat wij kunnen doen in het kader van overlast. Het beleid richt zich op illegaal gebruik in combinatie met overlast. Illegaal gebruik is eenvoudiger vast te stellen dan overlast. Indien overlast niet goed kan worden vastgesteld, is het beleid niet bruikbaar.

Het aantal meldingen dat de gemeente heeft ontvangen op grond van de Wet goed verhuurderschap (Wgv) is beperkt. Deze wet geeft gemeenten meer mogelijkheden om ongewenst verhuurbedrag tegen te gaan. De wetgever heeft met deze wet beoogd om het meldproces laagdrempelig te maken. In de praktijk lijkt er soms helemaal geen drempel meer te zijn. Dit resulteert in karige meldingen met weinig informatie, bijvoorbeeld klachten over een verhuurder die 'raar doet', zonder verdere details. Dit maakt het lastig om adequaat te reageren. Niet alle meldingen komen via het juiste meldingsformulier binnen. Een voorbeeld is een brief van een melder zonder internetaansluiting. In dergelijke gevallen probeert de gemeente aanvullende informatie op te vragen. Soms betreft het meldingen die niet voor de gemeente zijn, bijvoorbeeld klachten over overlast van ara's (grote exotische vogels) bij een huurwoning van een woningstichting. In deze gevallen wordt contact opgenomen met de woningstichting om te verifiëren of zij op de hoogte zijn en de zaak kunnen overnemen.

Personeelsverloop

Tot juli 2024 maakte de gemeente gebruik van een juridisch adviesbureau. Daarna werd hiermee gestopt, omdat binnen de keten OOV een eigen jurist werd aangesteld. In 2024 waren er diverse personele wisselingen bij de vakgroep Juridische handhaving, waardoor deze niet op volle sterkte was. Vier medewerkers vertrokken en in december bleef er slechts één medewerker over, die ook die maand pas startte. Halverwege december was er een piekmoment door een zaak over illegaal gebruik en woonoverlast. Veel zaken liggen nog bij de rechtbank en zijn nog niet opgelost. Wanneer er weer een zittingsdatum wordt gepland, zal dit opnieuw voor drukte zorgen. De nieuwe medewerker moet zich dan volledig inlezen.

Daarnaast moet er een toezichthouder buiten kantooruren of een algemeen piket worden geregeld. Recente jurisprudentie verplicht de gemeente om te controleren op de momenten dat er overlast wordt gemeld.

Inrichten processen in CLO

De vakgroep Juridische Handhaving hebben diverse kwaliteitslagen doorgevoerd door het inrichten van processen in CLO en het opstellen van briefsjablonen. Deze sjablonen sluiten aan op de Ow wat betreft grondslag en terminologie. De briefsjablonen zijn opgenomen in CLO, waardoor bij elke processtap automatisch de juiste brief wordt gegenereerd en aangevuld met informatie uit het systeem. Daarnaast is er aan kennisoverdracht gedaan richting de bouwinspecteurs, waaronder een sessie over de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Dit heeft de bouwinspecteurs voorzien van meer bagage, wat resulteerde in het leveren van goede en voldoende informatie voor handhaving. In CLO worden ook termijnen bewaakt, hoewel er nog niet volledig op wordt vertrouwd. Het bewaken van termijnen is cruciaal om deadlines niet te missen.

Vergunningen en meldingen

Onder de Ow zijn sommige vergunningsplichten omgezet in meldingen, wat de handhaving eenvoudiger heeft gemaakt. Een melding is een minder zwaar middel en hieraan hangen geen voorschriften. Door de toename van meldingen is de aanpak generalistischer geworden. Dit brengt ook uitdagingen met zich mee, vooral bij de naleving van algemene zorgplichten. Het is vaak onduidelijk wat hier precies onder valt, wat leidt tot de noodzaak van meer uitgebreide onderbouwingen.

In de rechtspraak wordt een trend gezien, waarbij er steeds meer gevraagd wordt naar gedetailleerde onderbouwingen. Bij enige discussie over een toezichtrapportage neigt de beslissing vaak in het voordeel van de burger. Dit kan worden toegeschreven aan de toenemende mondigheid van burgers en de beschikbaarheid van informatie via internet. Om een overtreding te bewijzen, moet aangetoond worden dat alle mogelijke stappen zijn ondernomen. Hoe meer informatie beschikbaar is voor de burger, hoe meer uitleg nodig is om deze informatie te begrijpen en te gebruiken.

Geluidshinder onder de Ow

Geluidshinder is een veelvoorkomend probleem. In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) zijn grenswaarden voor geluidshinder opgenomen, zoals 40 dB voor een warmtepomp en 50 dB bij gesloten deuren van aangrenzende panden. De gemeente beschikt over eigen geluidsapparatuur voor indicatieve metingen. Als deze metingen te hoge geluidsniveaus aangeven, wordt de FUMO ingeschakeld voor nauwkeurige metingen. Geluid meten is een nauwkeurig proces dat op een bepaalde afstand en onder specifieke omstandigheden moet plaatsvinden. Bijvoorbeeld, metingen kunnen niet worden uitgevoerd bij sneeuwval, omdat sneeuw geluid absorbeert. De samenwerking met de FUMO verloopt goed.

Een voorbeeld van een klacht betrof een jacuzzi. Het was onduidelijk of de gemeente hierop kon handhaven. Pogingen om het probleem tussen de burens op te lossen mislukten, maar uiteindelijk werd de jacuzzi opgeruimd, waardoor de klacht verdween. Dit probleem kan in de zomer weer terugkomen. Er zijn geen grote problemen ondervonden bij de handhaving van geluidshinder onder de Ow. Wel komen steeds nieuwe technieken, zoals splitairco's, die overlast en klachten veroorzaken. Voor deze nieuwe technieken moet weer nieuwe jurisprudentie ontstaan.

5.4.3 En, wat zijn de aanbevelingen?

Kamerverhuur

- Er moet aandacht blijven voor het monitoren van meldingen, vooral richting de zomermaanden.
- Het beleid moet verder worden geëvalueerd om te waarborgen dat overlast effectief kan worden vastgesteld en aangepakt.

Personeelsverloop

- Er moet aandacht blijven voor de planning en voorbereiding van rechtszaken, vooral in piekperiodes, om efficiënt te kunnen werken.
- Zorg voor een toezichthouder buiten kantooruren of een algemeen piket, zodat er altijd gecontroleerd kan worden op de momenten dat er overlast wordt gemeld.

Inrichten processen in CLO

- Verbeter de betrouwbaarheid van de termijnbewaking in CLO om ervoor te zorgen dat deadlines niet worden gemist.
- Voer periodieke evaluaties uit van de briefsjablonen om te waarborgen dat deze blijven aansluiten op de Ow en effectief blijven in het proces.

Vergunningen en meldingen

- Verbeter de communicatie met burgers om hen goed te informeren over de procedures en vereisten, wat kan helpen bij het verminderen van misverstanden.

Geluidshinder onder de Ow

- Volg de ontwikkelingen in jurisprudentie en wetgeving op het gebied van nieuwe technieken zoals splitairco's, en pas handhavingstrategieën hierop aan.

5.5 Openbare orde en veiligheid

De buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) van de vakgroep BOA houden toezicht en handhaven de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en bijzondere wet- en regelgeving. De APV richt zich op kleine ergernissen zoals loslopende honden en parkeerexcessen. Bijzondere wet- en regelgeving omvat zaken als het verstrekken van alcohol aan minderjarigen en het organiseren van illegale kansspelen. Sinds 2022 zijn er twee boa's in vaste dienst. Naast toezichthoudende bevoegdheden hebben zij ook opsporingsbevoegdheden, waardoor zij bijvoorbeeld bekeuringen kunnen uitdelen. Deze bevoegdheden zorgen ervoor dat wet- en regelgeving wordt nageleefd.

Gemeente Heerenveen (24 april 2025). [Foto van de nieuwe auto van de boa's.]

5.5.1 Wat zeggen de cijfers?

Aantal boetes

	2020	2021	2022	2023	2024
Categorieën					
APV	-	-	17	5	32
Milieu	-	-	0	0	0
Overig	-	-	1	0	1
Wetboek van Strafrecht	-	-	0	2	13
Wegverkeer	-	-	121	209	323
Totaal			139	216	369

In het afgelopen jaar hebben de boa's meer bekeuringen uitgeschreven dan waarschuwingen. Dit heeft niet geleid tot meer agressie. De boa's nemen de tijd om de reden van de bekeuringen uit te leggen. Er was één aanhouding naar aanleiding van een bekeuring, waarbij het gedrag van de overtreder al langere tijd problematisch was.

5.5.2 Welke uitdagingen hadden we?

Personele wisselingen

Door personele wisselingen hadden de boa's vaak geen constante bezetting, wat leidde tot vertragingen bij het oppakken van meldingen. Het hele jaar door werkten ze met studenten, wat meer tijd kostte in begeleiding dan het opleverde. Daarom is besloten om in 2025 niet direct weer met studenten te beginnen.

Vanaf 2025 wordt het aantal vaste boa's uitgebreid van twee naar vier. Het is essentieel om de formatie op orde te krijgen. Nieuwe medewerkers moeten ingewerkt en opgeleid worden, wat tijd kost. Zelfs toen de boa's met inhuurkrachten op het aantal van vier boa's kwam, hadden ze moeite om alle meldingen tijdig op te pakken. Dit vanwege de hoeveelheid en diversiteit van de meldingen en andere reguliere werkzaamheden.

Verwarde personen

Afgelopen jaar hebben de boa's veel te maken gehad met meldingen over verwarde personen, zwervers en bedelaars. Ook ontvingen ze veel meldingen van Oekraïners uit het Oekraïnehotel. De boa's kunnen weinig betekenen in dit soort gevallen. De politie besteedt hier ook veel tijd aan. Als een persoon geen gevaar vormt voor zichzelf of anderen, wordt deze weer terug op straat gezet na een korte check in een speciale ambulance (psycholance), waardoor het probleem opnieuw begint.

Jachtseizoen

In 2024 organiseerden de gemeente en de politie het evenement 'Jachtseizoen' in Heerenveen. Ruim honderd jongeren tussen de 12 en 18 jaar namen deel en gingen op de vlucht voor de politie en boa's. In de eerste tien minuten mochten de politie en boa's niet ingrijpen, waardoor de jongeren vrij konden rondrennen. De deelnemers moesten langs vier stempelposten, maar slechts één persoon wist alle stempels te verzamelen en binnen de tijd de finish te bereiken zonder gepakt te worden. Het evenement bood jongeren de kans om op een positieve manier in contact te komen met de politie, boa's en jongerenwerkers. Het diende ook als een handreiking naar jongeren, met de boodschap dat ze eveneens bij de gemeente en de politie terecht kunnen bij problemen.

Fixi

Vanaf 6 juli 2023 gebruikt de gemeente Heerenveen het meldingssysteem Fixi voor meldingen in de openbare ruimte, zoals kapotte lantaarnpalen, overvolle afvalbakken of omgevallen bomen. Inwoners kunnen eenvoudig meldingen doorgeven via de website of app. Ook de boa's ontvangen meldingen via Fixi en kunnen goed met het systeem werken. De juridisch ondersteuner van de boa's neemt deel aan een projectgroep om Fixi te verbeteren.

In het begin gingen meldingen niet naar het juiste team, zoals meldingen voor de boa's die bij team Verkeer terechtkwamen. Dit kwam doordat de categorieën in het formulier niet goed waren benoemd. In 2024 is gewerkt aan het verbeteren van de categorieën en het toevoegen van omschrijvingen over wat je wel of niet moet melden binnen elke categorie. Hierdoor is Fixi beter ingericht.

Er is ook een nieuwe categorie toegevoegd voor jeugdoverlast, waarbij de vakgroep Veiligheid en de vakgroep BOA samenwerken. Hierdoor ontvangen beide vakgroepen de melding en kunnen ze snel schakelen om de melding gezamenlijk op te pakken. De projectgroep komt eens in de twee jaar samen om het gebruik van Fixi te evalueren.

De samenwerking met het Klant Contact Centrum (KCC) is verbeterd. Voorheen kregen de boa's veel telefoontjes van het KCC, waarop ze niet direct konden reageren omdat ze op straat waren. Nu verwijst het KCC naar Fixi of maakt een terugbelnotitie aan.

Gemeente Heerenveen (z.d.). [Foto van afval in de openbare ruimte.

Instagram

In 2024 is de vakgroep BOA gestart met Instagram, wat veel positieve reacties heeft opgeleverd. De boa's delen hier bijzonderheden, mooie momenten en informatie. Zo hebben ze bijvoorbeeld een post geplaatst waarin ze het verschil uitleggen tussen een fiscalist en een handhaver. Ook het Jachtseizoen is via Instagram gepromoot. Via Instagram vragen ze waar ze in hun avonddienst langs moeten. Dit werkt informeler dan een oproep via een ander kanaal. Aan het eind van 2024 hadden de boa's 314 volgers en 28 berichten gepost. Ze delen ook berichten met de politie.

Uitbreiding bevoegdheden

Sinds 1 juni 2024 hebben boa's uitgebreide bevoegdheden voor verkeershandhaving. Ze mogen nu handhaven bij fietsers zonder of met onjuiste verlichting, bij het negeren van rood licht door fietsers en voetgangers, en bij fietsers die hun telefoon gebruiken tijdens het fietsen.

Deze uitbreiding heeft geleid tot een toename in werkzaamheden. De boa's voerden samen met de politie fietsverlichtingsacties en verkeerscontroles uit. Tijdens deze gezamenlijke controles richten de boa's zich op fietsers, terwijl de politie zich bezighield met auto's en fietsers zonder identiteitsbewijs. Hierbij verliep de samenwerking met de politie soepel.

Sinds juni 2024 beschikken boa's over enkele aanvullende bevoegdheden die voorheen uitsluitend aan de politie waren voorbehouden, waaronder de geweldsbevoegdheid. Dit houdt in dat een boa, indien noodzakelijk, geweld mag toepassen wanneer het beoogde doel op geen andere wijze bereikt kan worden. Daarnaast zijn zij bevoegd tot het uitvoeren van veiligheids- en vervoersfouilleringen. Om deze bevoegdheden op een veilige en verantwoorde manier te kunnen uitoefenen, is het essentieel dat aangehouden personen indien nodig kunnen worden gefixeerd. Daarom is in juni 2024 het gebruik van handboeien als vrijheidsbeperkend middel aangevraagd en toegekend. Deze middelen stellen boa's in staat om hun taken effectiever en veiliger uit te voeren en vergroten hun zelfstandigheid, doordat zij minder afhankelijk zijn van politieondersteuning. Het dragen van handboeien is uitsluitend toegestaan voor boa's die met succes het examen van de Regeling Toetsing Geweldbeheersing Buitengewoon Opsporingsambtenaar (RTGB) hebben afgerond. De uitbreiding van bevoegdheden en het gebruik van ondersteunende middelen dragen bij aan een veiligere werkomgeving voor zowel de boa's als de omgeving waarin zij opereren.

5.5.3 En, wat zijn de aanbevelingen?

Personele wisselingen

- Zorg voor een stabiele en volledige bezetting door het snel aannemen en inwerken van nieuwe boa's.
- Herzie de werkverdeling om efficiënter om te gaan met de hoeveelheid en diversiteit van meldingen.
- Beperk de inzet van studenten om de werkdruk te verlichten en de efficiëntie te verhogen.

Verwarde personen

- Werk nauw samen met de politie en andere hulpdiensten om een gecoördineerde aanpak te ontwikkelen voor meldingen over verwarde personen, zwervers en bedelaars.
- Informeer de gemeenschap over de beperkingen en mogelijkheden van de rol van de boa's bij het aanpakken van deze meldingen.

Jachtseizoen

- Organiseer het Jachtseizoen vaker om de positieve interactie tussen jongeren en handhavingsinstanties te bevorderen.
- Blijf de boodschap uitdragen dat jongeren bij ons terecht kunnen voor ondersteuning en niet alleen voor handhaving.

Fixi

- Blijf werken aan de verbetering van Fixi om de efficiëntie en nauwkeurigheid van meldingen te verhogen.
- Versterk de samenwerking tussen verschillende teams en vakgroepen, zoals de vakgroep Veiligheid en de boa's, om meldingen effectief af te handelen.

Instagram

- Blijf actief op Instagram om de interactie met de gemeenschap te bevorderen en belangrijke informatie te delen.
- Blijf Instagram gebruiken om feedback te vragen over locaties voor de avonddienst, en probeer nieuwe manieren om meer diverse en relevante suggesties te krijgen.
- Voer regelmatig evaluaties uit van de Instagram-activiteiten om te kijken wat goed gaat en waar verbeteringen mogelijk zijn.

Uitbreiding bevoegdheden

- Blijf samenwerken met de politie bij fietsverlichtingsacties en verkeerscontroles om de verkeersveiligheid te verbeteren.
- Voer regelmatig evaluaties uit van de gezamenlijke acties om te kijken wat goed gaat en waar verbeteringen mogelijk zijn.

5.6 Juridische handhaving (openbare orde en veiligheid)

De vakgroep BOA en de vakgroep Juridische Handhaving adviseerden de teams en het bestuur over handhavingszaken op het gebied van APV, kinderopvang en horeca. Ze voerden juridische handhavingsprocedures uit en adviseerden het bestuur hierover. Daarnaast vertegenwoordigden ze de gemeente bij bezwaar- en beroepsprocedures bij de bezwaarschriftencommissie, rechtbank en de ABRvS.

Eind 2024 is het team uitgebreid met een jurist die deze taken overneemt van de vakgroep Juridische Handhaving.

5.6.1 Wat zeggen de cijfers?

Juridische procedures openbare orde en veiligheid (handhaving)

	2020	2021	2022	2023	2024
Producten					
Wrakings- of waarschuwingsbrief	12	5	5	9	7
Voorstellen bestuursrechtelijke sanctie	4	5	4	11	11
Last onder bestuursdwang	10	6	7	5	12
Spoedeisende bestuursdwang	-	-	8	7	9
Last onder dwangsom	1	1	0	7	3
Intrekken begunstigende beschikking	-	-	0	0	0
PV's	-	-	139	216	369
Verzoek om handhaving	-	-	0	0	0
Geconstateerde overtredingen	699	1140	311	499	637

Het aantal lasten kent een verhoging. Dit heeft te maken met een stijging in het aantal achtergelaten voertuigen en voertuigen. Bij een onbekende eigenaar wordt gekozen voor een last onder bestuursdwang. In het geval van de voertuigen houdt dit waarschijnlijk verband met de coronaperiode, waarin veel voertuigen werden aangeschaft en daarna achtergelaten. Daarnaast is er een significante verhoging te zien in het aantal opgelegde boetes en geconstateerde overtredingen.

5.6.2 Welke uitdagingen hadden we?

Achtergelaten en gezonken bootjes

Het afgelopen jaar hebben de boa's vaak te maken gehad met achtergelaten, (half) gezonken bootjes. Deze trend is sterker geworden, waardoor de gemeente betere afspraken heeft gemaakt met de Provincie Fryslân. Voorheen haalde de Provincie Fryslân de gezonken bootjes uit het water en moest de gemeente ze snel ophalen. De Provincie Fryslân beschouwde de bootjes als gevonden voorwerpen, maar dit kon niet altijd worden aangetoond.

In het verre verleden had de Provincie Fryslân de bevoegdheid om te handhaven op bootjes in provinciale wateren. Deze bevoegdheid is overgeheveld naar de gemeente, maar de overdracht is niet goed verlopen. Dit leidde steeds tot onduidelijkheid over elkaars rol. De gemeente mag regels maken over het aanleggen aan kades op provinciaal water, bijvoorbeeld niet langer dan drie dagen. Hierdoor heeft de gemeente de bevoegdheid om deze regels te handhaven. Het beheer van provinciaal water ligt echter bij de Provincie Fryslân. Bij een gezonken boot moet de beheerder actie ondernemen. De Provincie Fryslân wil gezonken boten verwijderen voor de veiligheid van het scheepvaartverkeer. Ook Wetterskip Fryslân is betrokken, omdat er olie kan lekken door gezonken bootjes. Het Wetterskip Fryslân is verantwoordelijk voor de waterkwaliteit en wil vervuiling voorkomen. De gemeente, Provincie Fryslân en het Wetterskip Fryslân hebben goede afspraken gemaakt over de achtergelaten, (half) gezonken bootjes, wat de samenwerking heeft versterkt.

5.6.3 En, wat zijn de aanbevelingen?

Achtergelaten en gezonken bootjes

- Blijf de samenwerking met de provincie verbeteren om efficiënter om te gaan met (half) gezonken bootjes.
- Pas de APV aan om duidelijke regels te stellen voor het aanleggen van bootjes en zorg voor effectieve handhaving.

6 Kwaliteitsborging kritieke massa

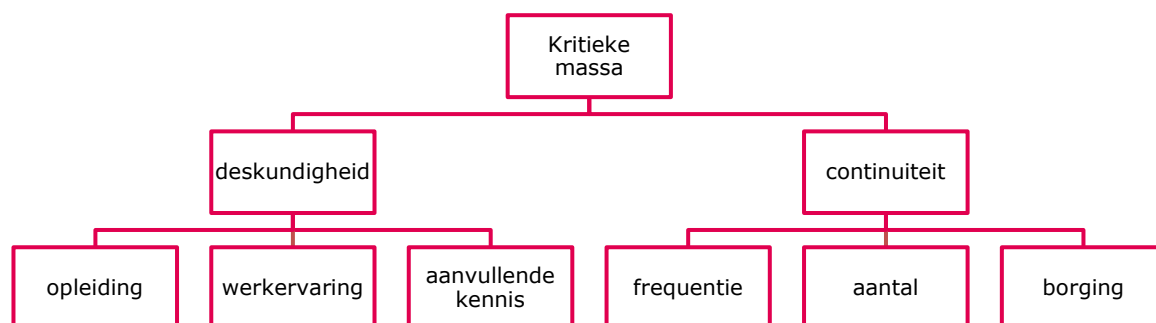
Het stelsel van uitvoering en handhaving (U&H) zoals we het nu kennen, heeft een decennialange aanloop gehad. Discussies over de kwaliteit van uitvoering hebben onder meer geleid tot het opstellen van kwaliteitscriteria, de oprichting van omgevingsdiensten en – tot slot – de verankering van het stelsel in wetgeving.

6.1 Kwaliteitscriteria

De kwaliteitscriteria zijn bedoeld om de uitvoering van de U&H-taken door gemeenten en provincies in het omgevingsrecht te professionaliseren en de kwaliteit in de organisatie te borgen. De criteria gaan over proces, inhoud en kritieke massa. Het voldoen aan de criteria zorgt ervoor dat het bevoegd gezag in staat is om de gewenste kwaliteit en continuïteit te leveren.

6.2 Kwaliteitsverordening en Frysk Peil F2

Op 1 januari 2024 is de 'Verordening uitvoering en handhaving (omgevingsrecht)' (kwaliteitsverordening) in werking getreden. Deze vervangt de 'Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Heerenveen'. De kwaliteitsverordening bevat geen inhoudelijke kwaliteitseisen, maar verwijst naar een set kwaliteitscriteria (kritieke massa). Deze set kwaliteitscriteria beschrijven voor verschillende deskundigheidsgebieden het gewenste opleidingsniveau, het aantal jaren werkervaring, het aantal vlieguren en de mate van onderlinge vervangbaarheid. De set kwaliteitscriteria wordt het Frysk Peil F2 genoemd. Het Frysk Peil F2 is in brede Friese samenwerking door de bevoegde gezagen ontwikkeld en beschikbaar gesteld.

Opbouw set kwaliteitscriteria.

6.3 U&H-dashboard

Het college dient volgens de kwaliteitsverordening jaarlijks de gemeenteraad op de hoogte te stellen van de naleving van het Frysk Peil F2. Voor het bijhouden van deze naleving is een U&H-dashboard ingericht. Een afgeleide van het U&H-dashboard is als bijlage 3 (U&H-Kwaliteitscriteria Frysk Peil F2) toegevoegd.

Lijst van gebruikte afkortingen en begrippen

Begrip/afkorting	Toelichting
ABRvS	Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
APV	Algemene plaatselijke verordening In de APV staan de gemeentelijke regels op het gebied van openbare orde en veiligheid.
Awb	Algemene wet bestuursrecht De Awb bevat algemene regels voor de verhouding tussen de overheid en de individuele burgers, bedrijven en dergelijke.
Bal	Besluit activiteiten leefomgeving In het Bal staan algemene regels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving, zoals milieubelastende activiteiten.
Bbk	Besluit bodemkwaliteit In het Bbk staan regels om de kwaliteit van de bodem en oppervlaktewater te beschermen en te beheren.
Bbl	Besluit bouwwerken leefomgeving In het Bbl staan regels over veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en bruikbaarheid van bouwwerken. Daarnaast staan er regels over de staat en het gebruik van een bouwwerk en over het uitvoeren van bouw- en sloopwerkzaamheden.
BGE	Basisgeluidemissie De basisgeluidemissie is het referentieniveau van het geluid door lokale (spoor)wegen.
Bkl	Besluit kwaliteit leefomgeving In het Besluit kwaliteit leefomgeving staan regels over omgevingswaarden, instructieregels, beoordelingsregels en regels voor monitoring.
Boa	Buitengewoon opsporingsambtenaar Een boa is een ambtenaar die bevoegd is tot de opsporing van bepaalde strafbare feiten.
BOPA	Buitenplanse omgevingsplanactiviteit Een BOPA is een activiteit die in strijd is met het Omgevingsplan.
CJIB	Centraal Justitieel Incassobureau Het CJIB houdt zich voornamelijk bezig met het innen van boetes en administratiekosten op basis van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften.
CLO	Centric Leefomgeving Online dienst voor vergunningverlening, toezicht en handhaving, die geïntegreerd werkt met landelijke en lokale voorzieningen.
College	College van burgemeester en wethouders
CVGG	Centrale Voorziening Geluidgegevens Een digitaal systeem waarin de geluidsgegevens verzameld worden voor de Omgevingswet en de Richtlijn omgevingslawaai.
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet Een digitaal loket voor het raadplegen van regelgeving en het aanvragen van vergunningen.
EOS	Elektriciteit Opslag Systeem Een lithium-ion accusysteem waar tijdelijk elektriciteit in opgeslagen kan worden zodat deze weer op een later moment gebruikt kan worden.

ETFAL	Evenwichtige toedeling van functies aan locaties ETFAL is het onderbouwen of beoordelen van een gevraagde ontwikkeling dat het goed past op de plek waar het is gepland.
Fixi	Een systeem waarmee bewoners schade en overlast in de openbare ruimte kunnen melden bij de gemeente.
Frysk Peil F2	Het Frysk Peil F2 bevat een set criteria voor onder andere de kwaliteit van opleiding, kennis en praktijkervaring van onze medewerkers en organisatie.
FUMO	Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing De FUMO is een uitvoerende omgevingsdienst waar specialisten op het gebied van milieu samenwerken.
GS	College van gedeputeerde staten
Hûs en hiem	Hûs en Hiem is een adviescommissie voor ruimtelijke kwaliteit.
IBOR	Integraal Beheer Openbare Ruimte Voormalige afdeling binnen de gemeente Heerenveen.
IBT	Interbestuurlijk toezicht IBT is het toezicht op de uitvoering van taken door de provincie op de gemeente.
InPublic B.V.	InPublic B.V. ondersteunt de gemeente Heerenveen bij onder andere (fiscale) parkeertoezicht en parkeervergunningverlening.
KCC	Klantcontactcentrum
NEPROM	Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM is een belangenvereniging van projectontwikkelaars.
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
OPA	Omgevingsplanactiviteit Een OPA is een activiteit die door de gemeente in het omgevingsplan als vergunningplicht is aangewezen.
Ow	Omgevingswet De Ow heeft als doel de fysieke leefomgeving te beschermen en te benutten. Het gaat bijvoorbeeld over bouwen en verbouwen, milieu, natuur, water en erfgoed.
R&W	Realisatie en Wijkbeheer Voormalige afdeling binnen de gemeente Heerenveen.
RO	Ruimtelijke Ontwikkeling Voormalige afdeling binnen de gemeente Heerenveen.
RTGB	Regeling Toetsing Geweldsbeheersing voor BOA De RTGB verplicht elke boa die geweldbevoegdheid heeft, zowel met als zonder geweldsmiddelen om één keer per jaar zowel voor theorie geweldbeheersing als aanhouding- en zelfverdedigingsvaardigheden een toets af te leggen.
S4O	Suite4Omgevingsdiensten Applicatie voor vergunningverlening, toezicht en handhaving.
SUP	Single Use Plastic-richtlijn De Europese richtlijn heeft het doel de milieu-impact van plastic fors te verminderen en geldt voor alle Europese landen, dus ook voor Nederland.
U&H	Uitvoering en handhaving U&H zijn uitvoerende activiteiten waarbij wordt getoetst en gecontroleerd aan wet- en regelgeving en beleid.
U&H-strategie	Uitvoering en handavingsstrategie Beleidsplan dat beleidsdoelen, prioritering en strategie beschrijft van de gemeentelijke uitvoerings- en handhavingstaken.

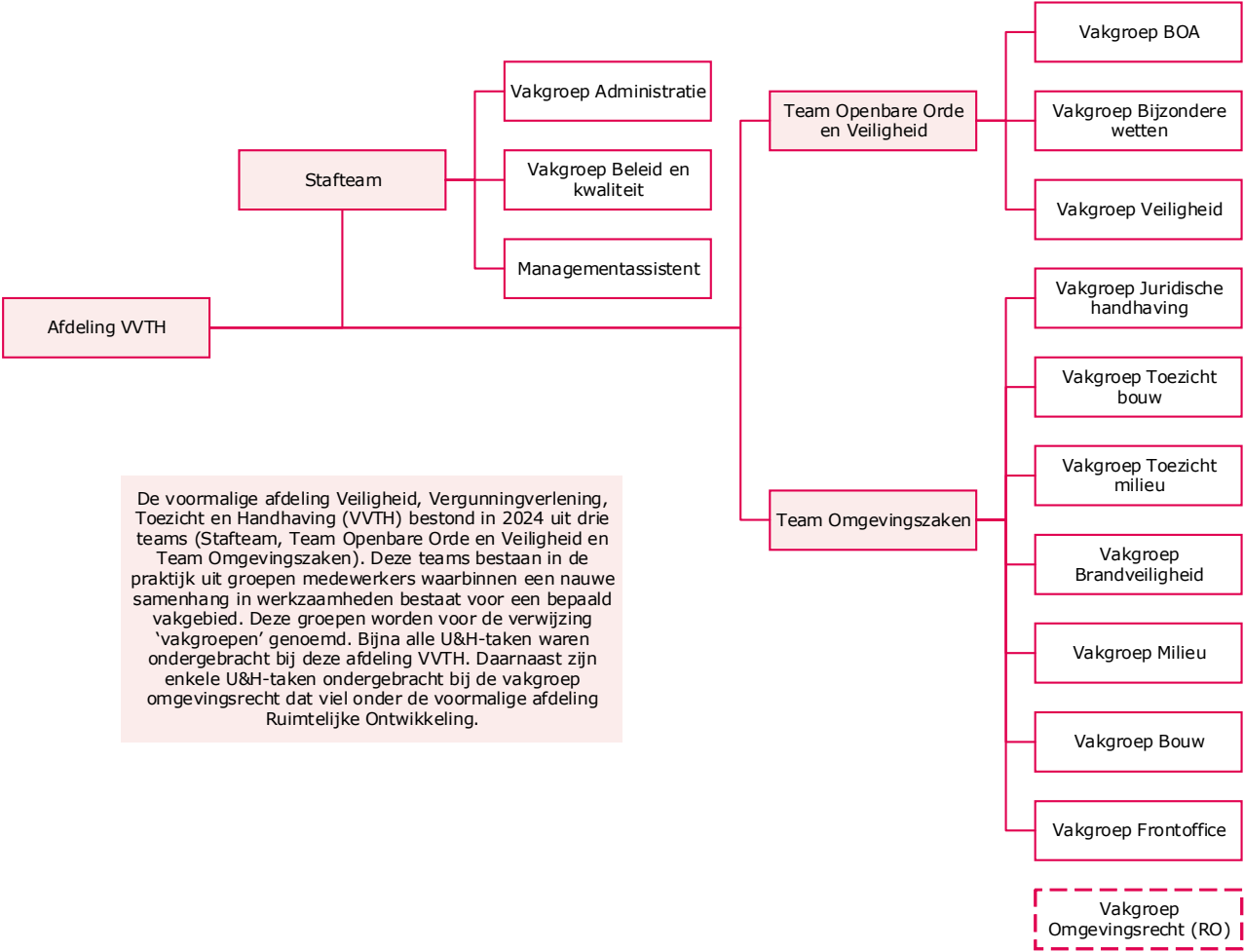
VBWT	Vereniging van Bouw- en Woningtoezicht Nederland Beroepsvereniging voor gemeenten, organisaties en personen die actief zijn in of betrokken zijn bij het bouw- en woningtoezicht door gemeenten.
VNG	Vereniging van Nederlandse gemeenten Belangenorganisatie en kennisplatform voor alle Nederlandse gemeenten.
VRF	Veiligheidsregio Fryslân De VRF is een samenwerkingsverband van de hulpverleningsdiensten (Brandweer Friesland, de GGD Friesland) in Friesland ten behoeve van de fysieke veiligheid.
VVTH	Veiligheid, Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Voormalige afdeling binnen de gemeente Heerenveen.
Wgv	Wet goed verhuurderschap De Wgv heeft als doel om ongewenste verhuurpraktijken te voorkomen en tegen te gaan bij groepen huurders, waaronder arbeidsmigranten.
Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen De Wkb heeft als doel de bouwkwiteit en het bouwtoezicht te verbeteren door onder andere inschakeling van private kwaliteitsborgers.
Woo	Wet open overheid Deze wet regelt het recht op informatie over alles wat de overheid doet.
WWS	Woningwaarderingsstelsel Het WWS is een op punten gebaseerd systeem om de maximale (toegestane) huurprijs van een woning vast te stellen.

Bijlagen

De volgende stukken maken deel uit van de evaluatierapportage en zijn als bijlage toegevoegd:

1. Organigram voormalige afdeling VVTH
2. Operationalisering doelstellingen
3. U&H-Kwaliteitscriteria Frysk Peil F2

Bijlage 1: Organigram voormalige afdeling VVTH

Bijlage 2: Operationalisering doelstellingen

Doelstelling			Activiteit	Indicator	Norm
Gebouwde omgeving					
-	1	Het verbeteren van de (brand)veiligheid en gezondheid bij risicovolle en kwetsbare objecten.			
-	2	Het verhogen van de (brand)veiligheid bij woongebouwen met meerdere functies.			
-	3	Het vergroten van de (brand)veiligheid bij appartementencomplexen.			
✓	4	Het beter beschermen van cultureel en natuurlijk erfgoed.	Het inventariseren van al het cultureel gebouwde erfgoed uit voormalig Skarsterlân en Boarnsterhim, zodat dit meegenomen kan worden in het omgevingsplan.	Opleveren van een inventarisatielijst.	2023-2024
-	5	Het bevorderen van de verduurzaming van de bestaande woningen.			
✓	6	Het verbeteren van de naleving van de energieprestatie eisen voor kantoren.	Minimaal 80% van alle kantoorgebouwen die moeten voldoen aan de energielabel C-verplichting voldoet aan minimaal energielabel C door uitvoering van het 'uitvoeringsplan energielabel C-verplichting'.	Aantal kantoorgebouwen dat voldoet t.o.v. totaal aantal kantoorgebouwen.	>80%, 2023-2024
Milieubeheer					
-	7	Het verbeteren van de (omgevings)veiligheid bij grote industriële complexen.			
-	8	Het verlagen van de veiligheidsrisico's bij opslag van gevaarlijke stoffen.			
Leefbaarheid					
-	9	Het beperken van de overlast bij grote evenementen.			
✗	10	De veiligheid en gezondheid vergroten bij grote evenementen.	Een nieuw evenementenbeleid opleveren met een geluidsnormering voor alle muziek-evenementen en met algemene eisen ten aanzien van hygiëne.	Agenderen van nieuw evenementenbeleid bij het college.	2024

Bijlage 2: Operationalisering doelstellingen

Doelstelling			Activiteit	Indicator	Norm
✖	11	Het beperken van hinderlijk gedrag in het publieke domein.	Het nalevingspercentage t.a.v. parkeeroverlast, door de inzet van het nieuwe camerasysteem, met 50% verhogen.	Aantal bekeuringen t.o.v. nulmeting.	>50%, 2024
-	12	Het vergroten van een schone woon- en leefomgeving.			
-	13	Het beperken van overlast ten gevolge van het afsteken van carbid en vuurwerk.			
Horeca					
✓	14	Het vergroten van de veiligheid tijdens het uitgaan.	Minimaal 50% van de natte horeca in het centrum van Heerenveen wordt gecontroleerd op de Alcoholwet.	Aantal controles t.o.v. aantal natte horeca in centrum van Heerenveen.	>50%, 2024
✓	15	Het stimuleren van vermindering alcoholgebruik onder jongeren.	Het informeren van horecaondernemers over de gevolgen van het schenken van alcohol aan minderjarigen in de begeleidende brief van de alcoholvergunning en -melding.	Verwerken informatie in begeleidende brief.	2025
Beleidsmatige ambities					
-	16	Het verlagen van administratieve lasten en regeldruk.			
-	17	Meer participatie bij VTH-taken.			
✖	18	Het bevorderen van de spontane naleving van wetten en regels.	Ervoor zorgen dat het aspect met de laagste spontane naleving met 10% wordt verhoogd door middel van een voorlichtingsactie.	Aantal overtredingen t.o.v. nulmeting.	>10%, 2024
✖	19	Het voorkomen van ondermijning.	Het uitvoeren van vier branche- of gebiedsgerichte integrale controles met het sociaal domein en economische zaken op ondermijning onder regie van vakgroep Veiligheid.	Aantal branche- of gebiedsgerichte integrale controles.	Vier, 2024
Bedrijfsvoering					

Bijlage 2: Operationalisering doelstellingen

Doelstelling			Activiteit	Indicator	Norm
✓	20	Het werken volgens de VTH-kwaliteitscriteria op een hoger niveau brengen.	Het opstellen van een verbeterplan om te voldoen aan de criteria voor de kritieke massa.	Opleveren van een verbeterplan.	2024
✓	21	Het verkorten van de lijnen tussen beleid en uitvoering.	Het organiseren van een periodiek overleg tussen beleidsmakers en – uitvoerders, waarin de beleidsafwijkingen, de problemen die worden ervaren, de risico's en waar we te kort schieten met het beleid worden besproken.	Frequent overleg.	2024
-	22	Het versterken van het procesmatig werken en de ICT ondersteuning.			

Toelichting:

De doelen in het VTH-Beleidsplan 2023 zijn ruim geformuleerd. Deze doelen worden vertaald naar concrete activiteiten en opgenomen in de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's. De voortgang van deze activiteiten wordt gevolgd en geëvalueerd in de jaarlijkse evaluatierapportages. Niet alle doelen zijn al uitgewerkt naar specifieke activiteiten. Voor de doelen zonder bijbehorende activiteiten moet dit nog gebeuren.

Doelstelling	Activiteit	Indicator	Norm
↓	↓	↓	↓
Dat wat het college wil bereiken op het gebied van U&H	Een specifieke actie die wordt uitgevoerd om de doelstelling te ondersteunen	Beschrijving van de gegevens die worden gebruikt om te verifiëren dat de activiteit succesvol is afgerond	Criteria voor het beoordelen van de voltooiing van de activiteit

Bijlage 3: U&H-Kwaliteitscriteria Frysk Peil F2

Deskundigheidsgebied			Eis org.	Aantal	Intern	Extern	Uitleg
Generiek							
✓	1	Casemanagen	2	5	Ja	N.v.t.	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2.
✓	2	Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening	2	4	Ja	N.v.t.	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2.
✓	3	Vergunningverlening milieu activiteit 1 t/m 4	2	2	Ja	N.v.t.	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2.
✓	3	Vergunningverlening milieu activiteit 5 & 6	2	3	Ja	N.v.t.	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2.
✗	4	Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening	2	0	Nee	Niet toe-gestaan	Er wordt niet voldaan aan de vereiste van minimaal twee medewerkers die voldoen aan het deskundigheidsgebied. De gemeente Heerenveen is momenteel bezig met het opleiden van twee nieuwe vaste medewerkers om te voldoen aan de vereiste van minimaal twee medewerkers die aan het deskundigheidsgebied voldoen. Zodra hun opleiding is voltooid, zullen zij worden getoetst aan de kwaliteitscriteria Frysk Peil F2
✗	5	Toezicht en handhaving milieu	2	1	Nee	Niet toe-gestaan	Er wordt niet voldaan aan de vereiste van minimaal twee medewerkers die voldoen aan het deskundigheidsgebied. De gemeente Heerenveen is bezig met het werven van een nieuwe vaste medewerker om de openstaande vacature in te vullen.
✓	8	Behandelen juridische aspecten vergunningverlening	2	4	Ja	N.v.t.	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2.
✗	9	Behandelen juridische aspecten handhaving	2	0	Nee	Niet toe-gestaan	Er wordt niet voldaan aan de vereiste van minimaal twee medewerkers die voldoen aan het deskundigheidsgebied. De gemeente Heerenveen is momenteel bezig met het opnieuw opbouwen van het team vanwege personele wisselingen. Zodra het team is opgebouwd, zullen de nieuwe medewerkers worden getoetst aan de kwaliteitscriteria Frysk Peil F2.
-	10	Behandelen juridische aspecten afwijkingsbesluiten	2	3	Nee	N.v.t.	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2. Het deskundigheidsgebied is vervallen onder Ow.

Bijlage 3: U&H-Kwaliteitscriteria Frysk Peil F2

Deskundigheidsgebied			Eis org.	Aantal	Intern	Extern	Uitleg
✖	12	Buitengewone opsporing milieu, welzijn en infrastructuur	3	2	Nee	Niet toe-gegaan	Er wordt niet voldaan aan de vereiste van minimaal drie medewerkers die voldoen aan het deskundigheidsgebied. In 2022 is de gemeente Heerenveen een samenwerkingsverband aangegaan met de gemeenten Súdwest-Fryslân en De Fryske Marren, waarbij elke gemeente een boa levert die voldoet aan het deskundigheidsgebied. Het is nog niet gelukt bij de gemeente Heerenveen om de openstaande vacature voor een boa in te vullen.
Specialistisch accent bouwen							
✓	13	Bouwfysica activiteit 1 t/m 5	2	0	Nee	Ja	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2 door de activiteiten aan een technisch adviesbureau uit te besteden.
✓	13	Bouwfysica activiteit 6 t/m 10	2	0	Nee	Ja	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2 door de activiteiten aan een technisch adviesbureau uit te besteden.
✓	14	Brandveiligheid activiteit 1 t/m 7	2	3	Ja	N.v.t.	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2.
-	14	Brandveiligheid activiteit 8 t/m 11	2	0	Nee	Niet toe-gegaan	Er wordt niet voldaan aan de vereiste van minimaal drie medewerkers die voldoen aan het deskundigheidsgebied. De activiteiten bij deze deskundigheidsgebied zijn vervallen onder de Ow.
✓	15	Constructieve veiligheid	2	0	Nee	Ja	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil door de activiteiten aan een technisch adviesbureau uit te besteden.
✖	17	Sloop	2	1	Nee	Nee	Er wordt niet voldaan aan de vereiste van minimaal twee medewerkers die voldoen aan het deskundigheidsgebied. Eén medewerker voldoet aan de deskundigheid. Er is onvoldoende werk voor twee medewerkers.
Specialistisch accent milieu							
✓	18	Afvalwater (indirecte lozing)	2	0	Nee	Nee	De activiteiten die horen bij het deskundigheidsgebied komen niet of zelden voor.

Bijlage 3: U&H-Kwaliteitscriteria Frysk Peil F2

Deskundigheidsgebied			Eis org.	Aantal	Intern	Extern	Uitleg
✘	19	Bodem, bouwstoffen, water activiteit 1	2	1	Nee	Niet toe-gestaan	Er wordt niet voldaan aan de vereiste van minimaal twee medewerkers die voldoen aan het deskundigheidsgebied. De mogelijkheden (intern invullen, onderbrengen omgevingsdienst of samenwerken met andere gemeenten) worden onderzocht.
✘	19	Bodem, bouwstoffen, water activiteit 2 en 3	2	1	Nee	Nee	Er wordt niet voldaan aan de vereiste van minimaal twee medewerkers die voldoen aan het deskundigheidsgebied. De mogelijkheden (intern invullen, onderbrengen omgevingsdienst of samenwerken met andere gemeenten) worden onderzocht.
✘	19	Bodem, bouwstoffen, water activiteit 4	2	1	Nee	Niet toe-gestaan	Er wordt niet voldaan aan de vereiste van minimaal twee medewerkers die voldoen aan het deskundigheidsgebied. De mogelijkheden (intern invullen, onderbrengen omgevingsdienst of samenwerken met andere gemeenten) worden onderzocht.
✓	20	Externe veiligheid activiteit 1	2	1	Nee	Ja	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2 door de activiteiten bij de FUMO onder te brengen.
✓	20	Externe veiligheid activiteit 2 en 3	2	1	Nee	Ja	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2 door de activiteiten bij de FUMO onder te brengen.
✓	20	Externe veiligheid activiteit 4	2	1	Nee	Ja	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2 door de activiteiten bij de FUMO onder te brengen.
✓	20	Externe veiligheid activiteit 5	2	1	Nee	Je	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2 door de activiteiten bij de FUMO onder te brengen.
✓	20	Externe veiligheid activiteit 6	2	1	Nee	Ja	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2 door de activiteiten bij de FUMO onder te brengen.
✓	21	Geluid (milieu- en bouw)	2	1	Nee	Ja	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2 door de activiteiten bij de FUMO onder te brengen.
-	22	Groen en ecologie (Wabo)	2	0	Nee	Nee	Er wordt niet voldaan aan de vereiste van minimaal twee medewerkers die voldoen aan het deskundigheidsgebied. De activiteiten bij deze deskundigheidsgebied zijn vervallen onder de Ow.

Bijlage 3: U&H-Kwaliteitscriteria Frysk Peil F2

Deskundigheidsgebied			Eis org.	Aantal	Intern	Extern	Uitleg
Specialistisch accent RO							
✓	24	Stedenbouw en inrichting openbare ruimte activiteit 1	2	2	Ja	N.v.t.	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2.
✓	24	Stedenbouw en inrichting openbare ruimte activiteit 2	2	2	Ja	N.v.t.	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2.
✓	24	Stedenbouw en inrichting openbare ruimte activiteit 3 en 4	2	2	Ja	N.v.t.	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2.
✓	25	Exploitatie en planeconomie	2	1	Nee	Ja	Er wordt voldaan aan het Frysk Peil F2. Eén medewerker voldoet aan het deskundigheidsgebied. Daarnaast wordt ondersteuning geboden door een adviesbureau.
✗	26	Cultuurhistorie activiteit 1 t/m 5	2	1	Nee	Niet toe-gegaan	Er wordt niet voldaan aan de vereiste van minimaal twee medewerkers die voldoen aan het deskundigheidsgebied. Eén medewerker voldoet aan het deskundigheidsgebied. Er is onvoldoende werk voor twee medewerkers.
✗	26	Cultuurhistorie activiteit 6 t/m 10	2	0	Nee	Nee	Er wordt niet voldaan aan de vereiste van minimaal twee medewerkers die voldoen aan het deskundigheidsgebied. Er is onvoldoende werk voor twee medewerkers.
✗	26	Cultuurhistorie activiteit 11 t/m 15	2	0	Nee	Nee	Er wordt niet voldaan aan de vereiste van minimaal twee medewerkers die voldoen aan het deskundigheidsgebied. Er is onvoldoende werk voor twee medewerkers.
✗	27	Energiebesparing en duurzaamheid activiteit 1	2	0	Nee	Niet toe-gegaan	Er wordt niet voldaan aan de vereiste van minimaal twee medewerkers die voldoen aan het deskundigheidsgebied. De mogelijkheden (intern invullen, onderbrengen omgevingsdienst of samenwerken met andere gemeenten) worden onderzocht.

Bijlage 3: U&H-Kwaliteitscriteria Frysk Peil F2

Deskundigheidsgebied			Eis org.	Aantal	Intern	Extern	Uitleg
×	27	Energiebesparing en duurzaamheid activiteit 2 en 3	2	0	Nee	Niet toegestaan	Er wordt niet voldaan aan de vereiste van minimaal twee medewerkers die voldoen aan het deskundigheidsgebied. De mogelijkheden (intern invullen, onderbrengen omgevingsdienst of samenwerken met andere gemeenten) worden onderzocht.
×	27	Energiebesparing en duurzaamheid activiteit 4	2	0	Nee	Niet toegestaan	Er wordt niet voldaan aan de vereiste van minimaal twee medewerkers die voldoen aan het deskundigheidsgebied. De mogelijkheden (intern invullen, onderbrengen omgevingsdienst of samenwerken met andere gemeenten) worden onderzocht.

Toelichting:

Het overzicht beperkt zich tot de deskundigheidsgebieden voor de zogenoemde niet-basistaken. Deze deskundigheidsgebieden horen de gemeenten zelf uit te voeren. De basistaken zijn ondergebracht bij de omgevingsdiensten. De nummering is verbonden aan de deskundigheidsgebieden, zoals opgenomen in het Frysk Peil F2.

Daar waar staat 'Niet toegestaan' onder 'Extern' is niet van toepassing op gemeenschappelijke regelingen, zoals de FUMO.

Deskundigheidsgebied	Eis org.	Aantal	Intern	Extern	Uitleg
↓	↓	↓	↓	↓	↓
De activiteiten of deskundigheidsgebieden die binnen de gemeente georganiseerd moeten zijn	Eis aan de organisatie. Betreft het minimaal aantal medewerkers dat moet voldoen	Het aantal medewerkers dat voldoet binnen de gemeente	Zelf doen. De activiteiten worden binnen de organisatie uitgevoerd	Uitbesteden. De activiteiten worden uitbesteed aan FUMO, VRF, WF of detacherings- of adviesbureau	Het beginsel van comply or explain (aantonen of uitleggen). Als niet wordt voldaan aan de eisen van het deskundigheidsgebied, dan geldt explain

Colofon

Opdrachtgever:	het college van burgemeester en wethouders
Opdracht:	U&H-Evaluatierapportage 2024
Versie:	0.9 (definitief)
Omvang rapport:	64 pagina's
Opdrachtnemer:	Domein Leefomgeving